

Yeesu Krista Gohomt
MARKUUSA

nn da hɔd tii wadga

————— B´ba wadgankenan bii —————

Nooga sah, nyaan gwɛɛt ban hɔd Yeesu Krista Gohomt wadii jugun tii (wadvaagu 8).

Markuus ban ta hoh n hebrmn na Yohanɛɛs wii hɔda Yeesu Krista Gohomt wadgankena. Wú n Fɔɔl l´da hera ηmɛɛgb taa man (nyaan Tumtba ηmɛɛgt 12.25). L´kaann, há ka ba tumt Fetra wadii hoorta (nyaan Fetra wad19^{an} 5.13). Fetrwii man nnii han sohdg gwɛɛt n hoorm wadgankena.

*Markuusa hɔda há wadga ka hɛl biiba *bá kpañ na Yuudaa tiiba bee.*

Ká nii, há kɛɛma Yeesua nn her bii. Há da gbaad behtiiba, n voom kunidba nidba ni, n hɛm wanvont kɔd na l´werii na há rɛn Sangband man biilm, na wii nnii Sangband budaaga. Gwentah hidrii kpat n ka ba fohmgan. Yeesua nn da toglg há ηmɛɛgb nnii ban ba bà bee bà hom d´kɔtɔd.

- *Hubi1^{ga}, vug1^u kakehnan vug13^{un}, Markuusa bɔhɔɔ In maantr huru na Yeesua bahdg há ηmɛɛgb lee gwɛɛt.*
- *Hubi1^{ga}, vug14^u kakehnan hubi3^{ga}, vug6^{un}, Markuusa kɛɛma lan nnii Yeesua nn bah há ηmɛɛgb Galilee tantn lee.*
- *Hubi3^{ga}, vug7^u kakehnan hubi6^{ga}, vug13^{un}, Markuusa kɛɛma lan nnii Yeesua ηmɛɛgb nn ked n nɔngan Galilee tantn lee.*
- *Hubi6^{ga}, vug14^u kakehnan hubi8^{ga}, vug26^{un}, Markuusa kɛɛma lan nnii Yeesua nn faa gwɛɛt Galilee tantn n lag n t´kpama retiin lee.*
- *Hubi8^{ga}, vug27^u kakehnan hubi10^{an}, Markuusa kɛɛma b´da getg Yeesua nn da ked Yerusalem kɔrgun bii gwɛɛt.*
- *Hubi11^{ga} kakehnan hubi13^{an}, Markuusa bɔhɔɔ Yeesua ηmɛɛgb Yerusalem kɔrgun gwɛɛt.*
- *Hubi14^{ga} kakehnan hubi16^{an}, Markuusa bɔhɔɔ Yeesua kuum n há himtgm l´gwɛɛt.*

91

Markuusa 1

L´MAANTRA HURU NA YEESUA BAÑ HÂ ÆMɛɛGB

Sangband tamn Nyaalm huurt Yohanɛɛs na há maantr nidba na bá sohdg Yeesua

Mk

Ta nyaan Matewa 3.1-12; Lukaasa 3.1-18; Yohanɛɛsa 1.19-28

1 ¹ Nnañ nnii Gohomt t´bɔhɔɔ Sangband Budaaga Yeesu Krista gwɛɛt tii nn baha. ² L´hɔda *gwɛɛt bɔhɔɔt *Yesaaya wadgan na: *Sangband da beda na:*

Nyaana, maa mà tom mà tumtwu v`nɔngan na há maantr-v huru.

3 *Nidhii toola kpamloɔn na:*

Maantr-n Sabermwu huru, koo-n-wu huri hi bɛm tif'!

4 Tii nnii, Nyaalm huurt Yohanɛɛsa nn ree hayen kpamloɔn, n ka *huur nidba nyaalm, ka faa na:

«Lagii-n neerm! Tii-n bà hor-n Sangband nyaalm, ka bo na d´waa-n n`fubɛhii!»

5 Tii nnii, *Yuudee tant mɛnt n *Yerusalem kɔrgun tiiba nn da kena há man. Bà da rea bà fubɛhii ka bɔhɔɔ nidba nɔngan, lee há huur-ba *Yɔrdaan koln. **6** Há da hɛgra dimr bá rog-d n kaanfoht deera kowt, ka boow gband damr há sargan. Há da jul tawri, n kpam loolan hekpaam. **7** Há da rea ka bɔhɔɔ nidfigm na:

«Hii há kena mà kaa wii, há ba n gemmnt ka yata-ma, mà kpaatɔn na mà sunt há tiɔa, mà gbentg há nanawda ηmifi. **8** Man lee, maa huura-n n nyaalm. Wii kee há hor-n n *Vohoom Buudm.»

Bà hoda Yeesua, kunida t ηmɛɛgii n wun

Ta nyaan Matewa 3.17-4.11; Lukaasa 3.21-22; 4.1-13; Yohanɛɛsa 1.29-34

9 L´vuuguu, Yeesua t rɛn *Galilee tant kɔrgu kuugun, bà hoh-ku na Nasarɛɛt, n daan, Yohanɛɛsa t huurm-wu nyaalm *Yɔrdaan koln.

10 Ln tog Yeesua t ka ror nyaalmn lee, n yum sangbambiiim rawda, Vohoom Buudm hohntna há jugun kurɔmɛnd dela. **11** L´saa há hom noor diir rɛna n sangbambiiimn ka bɔhɔɔ na:

«Ven nnii mà Budaaga, mà sokla-v kpaalaa. Mà nyaagbii membii kulaa v`jugun^z.»

1.11 Nyaan Yum2^{an}.7.

¹² Lee kaann yelmaa, Sangband Vohoom t heh-wu n san-wu n kpmalɔŋun. ¹³ Há san n hɛm kan goora kwɛfnaa, kunidba huraa *Saatana ŋmɛgaa n wun. Há da neera kpmnamt huuga, *sangbantumtba tɔra-wu.

YEESUA BAĤ HĀ ŊMɛɛGB GALILEE TANTN

Yeesua faa gwɛɛt, hā hofl há gwɛɛt sohdgtnoogrba

Ta nyaan Matewa 4.12-22; Lukaasa 4.14-15; 5.1-11;

Yohanɛesa 1.35-42

¹⁴ Ban mug Yohanɛes n riw sarga lee^Z, Yeesua t vid n san *Galilee tantn, n ka faa Gohɔmt Sangband nn bed tii. ¹⁵ Há da bɔhɔɔ na:

«Vuugu ban da bah kuu taann. *Sangband huraaant nyufhn. Lagii-n neerm, l' saa n`tii Gohɔmtii hɛn!»

¹⁶ Wo Yeesua nn da ked ka kagraa Galilee nyaam gbiir lee, n yum hɔlii moogdba barehba, Simoonwu n hā nyakwɛɛl Hāndrea. Bā da lɔɔla bɛdb nyaamn ka moog hɔlii. ¹⁷ Há bɔhɔɔ-ba na:

«Tagd-n mà kaa, l' saa n` faam Gohɔmt, nidba tia t' hɛn, wo gwɛfma nn lɔɔla n` bɛdni ka moog hɔlii lee!»

¹⁸ Yelmaa, bá saa kan bá bɛdni, n tag há kaa. ¹⁹ Há kɛdgii n nɔngan jah', n yum teelvolba barehba, Yakoobwu n hā nyakwɛɛl Yohanɛesa. Barehɔrbee da ba na Jebdea kwɛɛlban. Bā da ba bá kpiirgun, ka maantra bā bɛdni. ²⁰ Yelmaa, há hofl-ba. Bá vid n saa bá sa Jebdeewu n hā ŋmɛgdba kpiirgun, n nyab ka tagdaa há kaa.

Sangband huraaant gwɛɛt Galilee tantn

Ta nyaan Lukaasa 4.31-37; Matewa 8.14-15 n Lukaasa 4.38-39;

Matewa 4.24; 8.16-17 n Lukaasa 4.40-44;

Matewa 8.1-4 n Lukaasa 5.12-16

²¹ Yeesuwu n hā *gwɛɛt sohdgtba t vid n san Kafarnahuum kɔrgun. L' dan n taam *Saabaat goor, há jib *Yuudaa tiiba kpoglb disakun, n bah n ka weraa gwɛɛt. ²² Há gwɛɛt weriibii t ka hɛna nidba bá da kewla-wu bee yɔlaa yem. Biilm, hā da kpaa tɔn wo

1.14 Nyaan Markuusa wadgankenana, 6.17-18.

*bahlb weriitba dela, wii da ba n gemmnt ka weraa hɔm. ²³ Hān da heewr-ba n weriib lee, nidhii ba bá huuga, kunida jaarna-wu. Nidwii t vid n tool kimm na:

²⁴ «Yeesu Nasarɛɛt tia, ɔ t' n vn n tet? ɔ Daan na v' kuu-t nnii? Mà miil-v hɔm: Ven nnii Sangband tumtbuuda!»

²⁵ Yeesua t gwɛɛl n kunidwii n daat ka bɔhɔɔ na:

«Kpat kpoɔh v' riir nidwii ni!»

²⁶ Kunidwii t dam nidwii hɔm, n rorm há ni ka mɔɔ ŋmɛɛga kimm.

²⁷ L' hɛm nidba mɛmba fobɛhgu biii, bá ka gbaama taa na:

«ɔ Lan nnii welee? Gokwɛɛntn nanah'. Nidwunwuna ba n gemmnt! Há sahl kunidba wad bā vala-wu.»

²⁸ L' saa bá tool taa Yeesua gwɛɛt t yadgii *Galilee tant mɛntn.

²⁹ Bá rorm *Yuudaa tiiba kpoglb disakun, bá n Yeesuwu n Yakoobwu n Yohanɛesa, bá defd ka kedaa yelmaa Simoonwu n Hāndreembaa. ³⁰ Simoona yaafɔga da doora ka ba n tulgu bɛhii. Yeesua nn taai yelmaa lee, bá bɔhɔɔ-wu na fɔgwii ba n bɛhii.

³¹ Há nyuh há man, n mug há nuhu n vii-wu. Bɛfhii t went-wu, yelmaa há bah n ka sah-ba diit.

³² Jabr nn da jab, muunu t lɔɔ lee, nidba t tu bɛhtiiba mɛmba, n nidba kunidba nn da kad bá hɛn bee, n daan n Yeesua man.

³³ Kɔrguu mɛnguu t kolm taa n ka ŋmihr haarii fiid noon. ³⁴ Há gbaad nidba kɔd, bá ju kunyɔŋu n bɛhii jugu jugu bee. L' saa há ta voom kunidba kɔd. Há da kpaa saa na kunidbee gwɛɛlm, blaɔb kaa bā da miil-wu.

³⁵ Tɔŋu t vɛt hateekwɛɛn weem, nyeet nyi bee, Yeesua t vid n rorm hayen, n san kɔrgu kpmaga kaalaŋa kiigan, hii kpaɔ kan, n ka seenja Sangband. ³⁶ Simoonwu n hā tuurmbee bá san ka bag-wu.

³⁷ Ban san n yum-wu lee, n bɔhɔɔ-wu na:

«Nidba mɛmba bagl-v.»

³⁸ Lee wen, há bɔhɔɔ-ba na:

«Tn san-n jeenlaŋa, kɔrni hí ba kpama hiin! L' ba na mà ta faam hí ni Gohɔmt. Tii kaa nnii man daan.»

³⁹ Hān bed welee lee, n san *Galilee tant mɛntn, ka jiba *Yuudaa tiiba kpoglb disagtn, ka faa Gohɔmt, ka vɔhd kunidba.

⁴⁰ *Bolmfii t daan há man, n gbafnt dind há nɔngan, n jobl-wu na há tɔrg-wu ka bɔhɔɔ na:

«Ka v' sokla, v' fe mà riir *kel kel.»

41 L`hem-wu figm biiiZ. Hã teed há nufu, n tarm-wu n bohoó na:

«Mà sokln. Riir kel kel!»

42 Yelmaa bolmt t nyab nidwii hen, há rorm kel kel. 43 L`saa, Yeesua t gwæel n wun ka gaarna hà nonga, ka bahla-wu na:

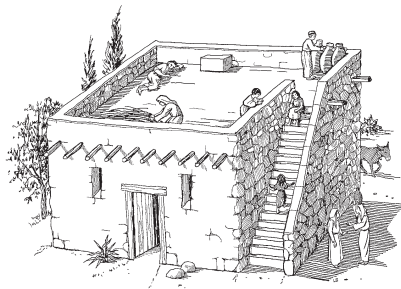
44 «Kewlg hom, daa biir hiiwu gwæstii felah'! Gwentah lee, san v`werii vyen *gotia hà nyaan vn ba lee, l`saa v`he *vit *Mohiisa nn da sir wad na bá hem t`*hig nakakeet tii, ka bo na baawena miig na l`gbaad-v.»

45 Hã la bed-wu gwæstii ka gaarna hà nonga lee, nidwii t nyab n bah n ka fulwa n koot Yeesua nn her-wu bii. Tii kaa nnii Yeesua nn da kpaá rea hayenwu feelgan korgu kuugun. Hã saa n ka ba kpamga rii, hii kan kpañ ree. Nidba t ka rena baateekan ka kena hà man.

Yeesua gbaad balmdindhii, gwæet t ka hena fubehii waam kaa

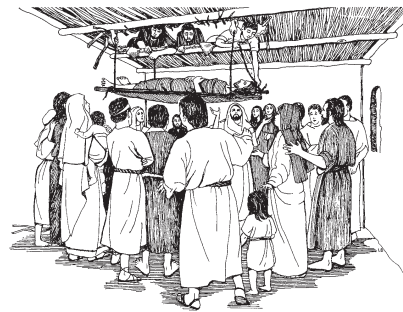
Ta nyaan Matewa 9.1-8; Lukaasa 5.17-26

2¹ Goora halanfa n hà kaann, Yeesua t nmet Kafarnahuum korgun, nidba t hom na hà ba haaga.² Nidba kod t kpogl taa, n ka nmifr haar keh', kaalanja t ka kpañ', n lag n duun meh'.

Yuudaa tiiba haar

há ka weraa Sangband gwæet.³ Daba banaaba biiba t daan n balmdindhii ka tohd-wu jargun. ⁴ Ban taan lee, nidba

Nidba hohlgaa balmdindhiiwu Yeesua nongan

1.41 L`hem-wu figm biii, wadvoliin ba na l`hem-wu kwæswweerga biii.

vadguun, hà door hà jargun. ⁵ Yeesua nn nyan nidbee gwæet hen tiim lee, n bohoó behtiwwii na:

«Mà buga, l`waa-v v`fubehii.»

⁶ *Bahlb weriitba biiba da kada kan. Bá ka diila n bà ni na:

⁷ «¿ Nidwunwuna nmiin n bee n ka gwæla welee? Hã suul Sangband. ¿ Wen ba hà bee hà waa hii fubehii ka l`kpañ na Sangband n jah?»

⁸ Yeesua t miig yelmaa bá jugun diila, n gbaam-ba na:

«¿ Ben kaan nn ba n welee diilhee n`jugu ni? ⁹ Ka má biir balmdind na l`waa-wu há fubehii, laa ka má biir-wu na hà vidg, hà log hà jargu hà keda, ¿ l`huuga ben yatg gemmii? ¹⁰ Lee, maa mà werii-n na *Nida Budaaga ba n gemmnt tant hen na kà waaliim fubehii.»

Hã bed welee lee, n bohoó balmdindwii na:

¹¹ «Mà bohoó-v na: Vidg! Log v`jargu v`kuliim naa!»

¹² Yelmaa, nidwii t vid nidba memba nongan, n logm há jargu, n loom huru. L`hem-ba yolaá, bá ka nyoka Sangband ka bohoó na:

«T`ban nyaan binbii tuurmb felah'.»

Yeesua hoh lambhu sohdtghii na há tagd há kaa, nidba t ka kpal-wu

Ta nyaan Matewa 9.9-13; Lukaasa 5.27-32

¹³ Yeesua t nmetgii Galilee nyaam maaru weenn. Nidba kod t ka kena hà man, hà weraa-ba Sangband gwæet. ¹⁴ Hã dan n ka beraa lee, n yum Hãlfea kwæel Levia, hà kad lambhu faadb disakun. Hã bohoó-wu na:

«Tagd mà kaa!»

Hã vid n tag há kaa.

¹⁵ Tii kaann, Yeesuwu n hà *gwæet sohdtgta, bá jib Levia haarn, n ka ju diit, bá n *lambhu sohdtgta n fubehiiiba kod. Bee kod da tagda hà kaa. ¹⁶ L`saa, *bahlb weriitba bá da ba *Farisii tiiba kpaturun bee t yum na Yeesuwu n fubehiiiba, n lambhu sohdtgta jul diit taa man. Ban nyan welee lee, n gbaam há gwæet sohdtgta na:

«¿ L`her lan wú n lambhu sohdtgta n fubehiiiba ban ju diit taa man?»

¹⁷ Yeesua t hom, n bohoó-ba na:

«Nidba bá kpañ n behii bee, bà kpaá ked taadmta man. Behtiiba

Mk

keda taadmta man. Mà ba daan na mà hoh nidhomba, mà daan na mà hoh fubehtiiba.»

Yeesuwu n nidba l' kpaa hum n taa l' bahr n noora bob

Ta nyaan Matewa 9.14-17; Lukaasa 5.33-39

¹⁸ Goor diir nyaalm huurt Yohanessa *gwæet sohdgtba n *Farisii tiiba da boowa noor. Nidba t daan yelmaa Yeesua man, n gbaam-wu na:

«¿L`her lan Yohanessa gwæet sohdgtba n Farisii tiiba reba nn boow noor, vii gwæet sohdgtba kpaa boowii?»

¹⁹ Há leed-ba na:

«N`diila na ka bá hoh nidba yaala kasant man, ¿bà san bà boow noor yaala tiwii nonga nii? Háai! Há wen bee bá man, bà kpañ bà kir diit deb. ²⁰ Vuugu kenan, yaala tia kpañ hà bém bá man, l` saa-ba bayen. Vuugu daa taanaa, bà boow noor.

²¹ «Hii kpaa log dimtokwæelgu n lag dimbudɲu, blaɲb kaa, dimtokwæelgu ba kù dar dimbudɲuu l` mɔɔg sadgm kɔd. ²² L` saa n`logl rufetii ka hid daam, ¿laa bee? Hii kpaa log dakwæelm n hit rukpeemgun, blaɲb kaa, ka m`wæegaa, ruuguu kitg, l` saa daamii n ruuguu l` kul n kol. Tii lee, l` ba na bá log dakwæelm bà hitg rukwæelgun.»

Yeesuwu n nidba l' kpaa hum n taa l' bahr n Saabaat goora

Ta nyaan Matewa 12.1-14; Lukaasa 6.1-11

²³ *Saabaat goor diir Yeesuwu n hà *gwæet sohdgtba da keda huru, n san n jib n jofiili kpamb biibn ka geta. Há gwæet sohdgtba t bah n ka kah huru kpamga jofiili ka nyifaa. ²⁴ *Farisii tiiba nn nyan welee lee, n gbaam Yeesuwu na:

«Hiluu v` nyaan v` gwæet sohdgtba nn hena Saabaat goor bia! ¿T` bahlb sahl huru na bá hém welee?»

²⁵ Há leed-ba na:

«¿N`nyi ban kaal *Wadbuudgan bii *Daviida nn da her goor diir biin? Goorii, kóm t kuu-wu n hà nidba, diit kpañ bá man. ²⁶ Lee daa, Habyataara ba na *gotiberma. ¿Daviida t ka ba jib *Sangband haarn n logm kpooni ban da sir Sangband hii n juma? ¿Hà da ta ba si-fi wú n bà l`da bee been? L`ba na nidyemtia kpaa juu-fi ka l` kpañ na Sangband gotia.»

²⁷ Yeesua t ta bohoɔ na:

«Sangband hera Saabaat goor na l` bém nidwu n hóm. D` ba he nidwu Saabaat jugun. ²⁸ Tii nii ln ba na *Nida Budaaga nii Saabaat goor berma.»

3 ¹ Tii n t` kaann, Yeesua t nmetgii n jib *Yuudaa tiiba kpoglb disakun. Nidhii ba kan, hà nuhu t vaaw. ² Bá da ba kan bee t ka kiig-wu hóm na bà nyaan na mig ¿hà ba hà gbaad nidwii *Saabaat goor laa? Bà da bagl na há he bii goorii, lee wen, bà biir na hà kohl gwæet. ³ Há bohoɔ nid há nuhu vaawr wii na:

«Vidg v` jehnt nidba nongan!»

⁴ Yeesua t gbaam nidba bá da kiig-wu bee na:

«Saabaat goor waa, ¿t` bahlb sahl huru na bà hém hómgu laa bá hém beɲgu le? ¿Na bá sohdgm nidwu kuumn laa bá kuum-wu le?» Bá kpat n ka hen bel bel. ⁵ Há geed-ba n kwæwweerga. L` hém-wu figm bii bá kwæwweerga kaa. Há bohoɔ nidwii na:

«Teedg v` nuhu!»

Há teed-fu, hú maant. ⁶ *Farisii tiiba t rorm n san n yum *Herooda kpaturu tiiba, bá kolm taa yelmaa n koom kpaab há jugun na bà kuu-wu.

YEESUA ɲMÆËGB KEDA N NONGAN GALILEE TANTN

Yeesua ɲmæëgb keda hóm

⁷ Yeesuwu n hà *gwæet sohdgtba t vid n san Galilee nyaam maaru, nidfigm t tag há kaa. Bà da reda tant jugu jugu: *Galilee n *Yuudee tantn, ⁸ n *Yerusalem korgun, n Hídumee tantn, n tant t`ba *Yordan kol bal tiin, kakeɲnan *Tiir n Sidoon maaru kornin. Nidfigmii da reda ka kena Yeesua man, blaɲb kaa, bà da huma han da hena bii membii. ⁹ Há bohoɔ há gwæet sohdgtba na bá maantr kpiirgu kuugu, hà jib kù ni, ka bo na nidba daa wadm-wu. ¹⁰ Han da gbaadaa behtiiba kɔd lee, nidba bá da ju kunyɔɲu n beɲii bee t ka hefr taa, ka bag na bà tad n wun, na bá beɲii wentg-ba. ¹¹ L`saa kunidba wen yu Yeesuaa, bá luurm há nakpai kwæen, n ka toola na:

«Ven nii Sangband Budaaga.»

¹² Tii lee, Yeesua t bohoɔ ka vena-ba nabiir na bá daa he hii miig-wu.

Yeesua bantg hà tumtba kwifr n bareh'*Ta nyaan Matewa 10.1-4; Lukaasa 6.12-16; Tumtba ημεεγτ 1.13*

¹³ L' saa, Yeesua t kot duuga kiiga hen n hoh nidba han da bag bee, bá daan há man. ¹⁴ Há bant bá huuga nidba kwifr n barehba, n hoh-ba na há *tumbba. Há bantg-ba na hà mad-ba há man kpaalaa, na hà tom-ba na bá faam Gohomt, ¹⁵ hà ta si-ba gemnt bà vohd kunidba. ¹⁶ Nidba kwifr n barehba han da bantg bee nnanah': Simoona –Yeesua da daary-wu na Fetra–, ¹⁷ Yakoobwu n Yohanæesa, Jebdea kwæelba –Yeesua da daary-ba na Bowanergæesmba, l' kotod nnii na "Bá ton tonu taarb bee"–, ¹⁸ Hãndreewu n Filfwu n Baatelmiiwu n Matewwu n Tomaaswu n Hãlfea kwæel Yakoobwu n Taadeewu n Simoon há ηmeta há korgu hen wii, ¹⁹ n nan Yuudaas Kariyoot tia, há da gweedm Yeesuwu wii.

¿ Yeesua ba n Sangband gemnt laa kunidba ret le?*Ta nyaan Matewa 12.22-32; Lukaasa 11.15-23; 12.10*

²⁰ Tii kaann, Yeesua t ηmet n kpen haar han da go diin. Nidfigm t ta liim taa kpoglb. Wú n hà *gwæet sohdtgta t ka kpa a yu huru na bà di diit. ²¹ Baa haar tiiba nn da homr han da hena bii lee, bá ka bohoço taa na:

« Há jugun kohln.»

Bá loóm huru na bà daan bà mug-wu.

²² *Bafhb weriitba bá da red *Yerusalem korgun n tifdgii kan bee, bà da bohoço na kunidba huraa *Bhelsebuula mada-wu, na wii sahl-wu gemnt na há vohd kunidba. ²³ Tii lee, Yeesua t hoh-ba n gwæel-ba nawdlam na:

« ¿ Lan nnii *Saatana nn ba hà bee hà vohd hayen? ²⁴ Ka huraafii nidba t radg taa n ka taaw taa hoodr de, ¿ huraantii kpañ t kpia? ²⁵ L' saa, ka haar diir nidba t radg taa n ka taaw taa hoodr de, ¿ haarii ba d'bee d'neera? ²⁶ Tii lee, ka l' ba na Saatana tam hayen hà mómwu hoodr, l' hem na radgm jib hà huraant nii, há gemnt kpañ t' bee t' neer kakehnan, t' ba t' dif. ²⁷ Hii kpañ hà bee hà jib nidhafrkahfii haarn hà baaw há want ka ba boow-wu sah'. Há wen bea n bóm-wu l' difaa, há bam haariin wantii mentii.

²⁸ Mà bohoço-n gobiint na waa: Sangband nan waalaa nidba bá fubefhii menii n suut ban suu-d tii mentii, ²⁹ l' saa, d' nan kpañ d' waal

nid há suudg *Vohoom Buudm wii fubefhga felah', há fubefhgee ba ka bem kakehnan.»

³⁰ Hà da beda welee, blañb kaa, bà da bohoço na hà ba n kunida.

Mk

Yeesua teelba momba*Ta nyaan Matewa 12.46-50; Lukaasa 8.19-21*

³¹ Yeesua nyakwæelba n bà nya bá taan yelmaa. Ban taan lee, n kpat n ka jehr duun. Bá tom hii na há hoh-wu. ³² Nidba kod da kada hà man, ka kaadg-wu n lo-wu huuga. Bá bohoço-wu na:

« Homa, v' nyawu n v' nyakwæelba² jehra duun ka bag-v!»

³³ Há leed-ba na:

« ¿ Wen nnii mà nya? ¿ Teba nnii mà nyakwæelba?»

³⁴ L' saa, há geed nidba bá da kaadg-wu bee, n bohoço na:

« Nyaan-n, mà nyawu n mà nyakwæelba nnanah'! ³⁵ Hii hà hena Sangband nn sokla bii wii, wii nnii mà nyakwæela, laa mà nyabæera, laa mà nya.»

Yeesua gwæela nawdlam ka tónaa n wanbuudr*Ta nyaan Matewa 13.1-23; Lukaasa 8.4-15*

4 ¹ Yeesua t bañ n ka lil Sangband gwæet weriib Galilee nyaam maaru. Nidfigm t kpogl taa há man l' kpañ jah', há saa n jib kpiirgun n kad². Kpiirguu da ba nyaalm hen, nidba bee ba tant hen, ka nyofr n nyaalm. ² Hà da gwæela nawdlam ka weraa-ba gwæet kod.

Hà da weraa ka bohoço na:

³ « Hom-n! Nidhii da san há koogun na hà mæe figm. ⁴ Hãn da mæe lee, miim t tefr huru kpamga, ηmenii t daan n tohm-m. ⁵ Miim t ta tefr fidendei hen, tant kpañ kan kod. Wo tant nn da kpañ m' hen kod lee, m' rorm² yelmaa. ⁶ Muunu t dan n buum, tantulm t tohm figmii t kparj, blañb kaa, m' rugi da ba bee n jib tant kwæen. ⁷ Miim t ta tefr hint bia huuga. Hintii t berj n waal figmii hen, n fiid-m, m' ka ba roon bii. ⁸ L' saa, miim t ta tefr tanhómtn, n maadm, n lo bia hóm. Miim t lo bia kwæetah', volm bia kwæfroond, volm t ta lo bia lem.»

⁹ L' saa, há bohoço-ba na:

3.32 V' nyawu n v' nyakwæelba, wadvoliin ba na v' nyawu n v' nyakwæelba n v' nyabæerba.

4.1 Bà korgu ka weriita t kad, l' weraa na hà bo na hà weriim gwæet.

4.5 M' rorm laa m' kebr.

«Ka hii ba n tobha na ha foomaa, ha kewlg hom!»

¹⁰ Yeesua t rorm nidfigm huuga n dodgii wokun. Ba da ba ha man bee n *tumtba kwifr n barehbee t gbaam-wu na ha ree-ba nawdlamii kotod. ¹¹ Ha leed-ba na:

«Nen lee, l' sira-n na n' miig *Sangband huraant kpenkpehgan gwæt. L' saa, nidvolbee lee, bee kewla gwæt ment n nawdlamn.

¹² Tii kaa nii, *Wadbuudga nn bohoo na:

Bà geewa hom gwentañ,

ka kpaa yu.

Bà kewla hom gwentañ,

ka kpaa hum l' kotod.

Ka lag welee,

nyimlena bá bidg bayen n Sangband ween

na d' waa-ba bà fubehii!

¹³ L' saa, ha gbaam-ba na:

«¿ N' ba hom nawdlamii kotod? Ka welee, ¿ n' nan hena lan n' hom nawdlam volmii menmii kotod? ¹⁴ Kpaada mee Sangband gwæt. ¹⁵ Nidba biiba tona huru kpamga dikahbuudr diir kan tefra ree: ban hum gwæt yelmaa lee, *Saatana t daan n tawd gwæt ban mee bà kwéwan tii. ¹⁶ Ta yenmii nii, volba nn boo fidendei dikahbuudr diir kan tefra ree: ban hum gwæt lee, n sohd-t yelmaa n nyaagb. ¹⁷ Gwentañ', bà kpaa saa na t' bah rugi bá kwéwan, bà kpaa mugaa-t l' hiid. Lee, ka kunyogu kuugu t daan bà hen laa, ka bà ju kunyogu kuugu gwætii kaa, bá kirm Sangband yelmaa. ¹⁸ Volba boo tant dikahbuudr kan tefra hint huuga tii: bà homra gwæt n sohd-t gwentañ', ¹⁹ tant hen neerm diila, n keg t lamégu kú hogla kuu, n want soklb jugu jugu t jib bá kwéwan n feg gwætii, t' ka ba roon bii. ²⁰ L' saa, nidvolba tona tanhómt dikahbuudr kan tefra ree: bà huma gwæt, n tii t' hen, n ka hena t' hen nmeégb wo dikahbuudr nn roon bia tanhómt n lee, diir roona bia kwéstañ', vol t roonm kwéfroond, vol lemu.»

Bii b' ba fohmgan bii nan ror wiingan

Ta nyaan Lukaasa 8.16-18; n ta Matewa 5.15

²¹ Yeesua t gbaam-ba na:

«¿ Hii nyi daan n kand n lig-d toka kwé n laa n lo-d gad kwé nii? Hà lila-d n bahga, ¿ laa laa? ²² Bii ban kpehdr bii membii, bà nan

rea-b bà nyaan-b, l' saa bii b' ba kpenkpehgan bii membii, bà nan rea-b wiingan. ²³ Kewlgm-n hom, ka n' ba n tobha na n' hom!»

²⁴ Hà ta bohoo-ba na:

«Hem-n hom n nn kewla bii! Sangband nan sahl-n d' keg t, ka kéemla n kéemtga nn kéema n momba n kee d' ta hewl kà hen. ²⁵ Tii lee, ha ba n bii wii, bà nan moo-wu sahb. L' saa ha kpañ n bii wii, bà nan fela bà sohdg ha do bii tutugm han ba n bii.»

Sangband huraant berja fohmgan

²⁶ Yeesua t ta bohoo na:

«*Sangband huraant tona wo nid ha bodr ha kpiilmn jowa wii. ²⁷ Buudb kaann, ha ka dootaa nyingu ka goraa, toru ragda ha vida. L' wen vuugu nii, jowa t bahm kwéwa, n rorm, n berj, ha kpaa mi ln hena lee. ²⁸ Tant momt hena dikahb t berj. Nooga sah jogu berjan, n maadm, tii kaann, kú sod. ²⁹ Jont nn bu yelmaa lee, nidba t logm bá kpasaant n bà jui n bah jont sohb, blañb kaa, dikahlogb vuugu taaran.»

L' ree n werii na Sangband huraant berjan

Ta nyaan Matewa 13.31-32; 34-35; Lukaasa 13.18-19

³⁰ Yeesua t ta bohoo na:

«¿ T' ba t' tonii *Sangband huraant n ben lee? ¿ T' ba t' gwé l nawdlam tem ka tona n tina? ³¹ Sangband huraant tona gumsarbiir. D' ba kaaga yem. ³² Bá wen buud-dii, d' berj n kit tibermb n yat jivaat tiitii mentii. B' toowa hulibibift yaamnt, nmenii t ka bea ka loo hí sohga b' vaat huuga.»

³³ Welee nii han da weraa gwæt ka gwéla nawdlam kod. Hà da weraa nidba ka gwéla nawdlam na bá bee bà hom. ³⁴ Hà da kpaa gwéla-ba n yem l' kpañ n nawdlamn, l' saa wú n ha *gwæt sohdgtba bá wen ba bayen, ha ree-ba l' menguu kotod.

Yeesua ba n gemnt n hambermm hen

Ta nyaan Matewa 8.18, 23-27; Lukaasa 8.22-25

³⁵ Goorii momr jabr hen, Yeesua t bohoo ha *gwæt sohdgtba na:

«Tn mewdg-n nyaam bal!»

³⁶ Bá nyab nidfigm man, gwæt sohdgtba t ka mewla-wu n kpiirgu han da ba kú ni kuu. Kpiirvont da ta nyofra n kun. Ban da ba nyaalm

huuga lee, ³⁷ hambermm t baf n ka fug kimm, nyaalm wada jiba kpiirgu ni, kú baf n ka hugla yelmaa. ³⁸ Yeesua ba kpiirguu kaann ka go, ka tog hà jugu judehdgu. Hà gwæet sohdgtba t himii-wu, n bohöw-wu na:

«Berma, t'ba t'kpiidr! ¿L' kpaá hena-v liin?»

³⁹ Hà himt, n gwæel n ham n talmt, n bohöw nyaalm na:

«Kpat belah! Kwiiñl vyen!»

Lee wen, ham t jehnt, l'menguu t kwiim nigah!

⁴⁰ L'saa, há bohöw gwæet sohdgtba na:

«¿N' sol fobehgu na laa? Hal n jana, ¿n'nyi kpañ n gwæet hen tiim n Sangband nii?»

⁴¹ Fobehgu t mug-ba biii, bá ka gbaama taa na:

«¿Ben nid nii wunwii, na l'lag n ham n nyaalm mehñ valgm wii?»

Yeesua gwæla n ham n nyaalm

Yeesua ba n gemmnt n kunidba hen

Ta nyaan Matewa 8.28-34; Lukaasa 8.26-39

5 ¹ L'saa bá san n taai Gerasaa tiiba tantñ Galilee nyaam bal. ² Yeesua t hoñnt kpiirgun, yelmaa nidhii t rorm bili huuga, n ka kena ka tuuga-wu. Kunidba da kad nidwii hen, ³ há ka go bili huuga. Ka bà la boow-wu n konhahrkaña, há la kahm-ha. ⁴ Bà da loo-wu kona heruh hà nakpain, n hà nifin. Ban da la loo welee lee, hà bea ka kah há nifin n hà nakpain konhee gidga gidga. Bà da kpaá mi ban ba bà boow-wu n bii na há kad yenlaña. ⁵ Hà da lintgaa welee kakeñnan bili huuga n dui hen, nyingu n muunu, ka moó ñmæga ka keñ hayenwu not n tana. ⁶ Hà wen nyan Yeesuwu vokun, n baf kili ka tuuga-wu, n nyuh há man, n gbafnt dind há nongan, ⁷ n tool kimm ka bohöw na:

«Sangband momr Budaaga Yeesu! ¿Má n vn n tet? Mà jobla-v Sangband hidrn, daa dar mà tobr!»

⁸ Hà da bohöw welee, blañb kaa, Yeesua da sira kunidwii wad ka bohöw na:

«Kunid ven, riir nidwii ni!»

⁹ Lee wen, Yeesua t gbaam nidwii na:

«¿Bà hoñ-v na wenii?»

Kunidba t leed-wu na:

«Bà hoñl-t na "Hiinu", blañb kaa, t'ba kod há ni.»

¹⁰ L'saa bá ka jobla Yeesuwu ka lil na há daa voo-ba korguu ni.

¹¹ Hafaant kodibermr diir da ba kan duuga hen, ka bag diit. ¹² Lee wen, kunidbee t ka jobla Yeesu ka bohöw na:

«Si-t huru na t'san t'jib hafaant t'ba lahii tiin!»

¹³ Hà tii. Lee, kunidbee t rorm nidwii ni n san n jib hafaantii ni. Kodiirii mendii da taara wo hafaant ruuni hirih'. Hafaantii t begdr duugee hen huuu n loom nyaamn n ñmehæ tyen n kpiidr.

¹⁴ Nidba bá da kiima-t bee t solm, n san n ka bohöw gwæetii korgun n kafiin. Nidba t daan na bà nyaan bii b'getg bii. ¹⁵ Bá taan Yeesua man, n yum nid kunidba hiinu nn da kad há hen wii, hà kad ka fidr dimt, hà rarm ba há ni hom. L'saa fobehgu t mug-ba. ¹⁶ Bá da nyan l'menguu bee t keem-ba bii b'da her nid kunidba nn da kad há hen wii, n ta bii b'da her hafaant bii. ¹⁷ Ban homr welee lee, n baf n ka jobla Yeesu na há nyab bà tantñ.

¹⁸ Hñan vidg n san n ka jiba kpiirgun lee, nid kunidba nn da kad há hen wii t ka jobla-wu na há saa há bem há man.

¹⁹ Hà ka ba si-wu huru, tii lee, n bohöw-wu na:

«Ñmetg v'kul naa, v'haarn, v'keeml naa reba Saberma nn nyan v'kunyongu n hem-v bii.»

²⁰ Nidwii t kullii, n raag tant ban hoñ na "Korni Kwihñ" tii ni, ka keemla bii Yeesua nn her-wu bii membii. L'hem nidba bá da kewla hà noon bee yola.

Yeesua ba n gemmnt beñii n kuum l'hen

Ta nyaan Matewa 9.18-26; Lukaasa 8.40-56

²¹ Yeesua t jib kpiirgun, n ñmetgii, n ka ba nyaalm maaru. Nidba kodgu t kpogl taa há man. ²² Nidhii t taan yelmaa, bà hoñ-wu na Yafiruusa. Hà da ba na *Yuudaa tiiba kpoglb disaku bermfiin. Hñan

Mk

taan n yum Yeesu lee, n gbafnt há dina hɛn há nɔngan, ²³ n ka gbaama-wu ka jobla-wu na há tɔrg-wu, ka bɔhɔɔ na:

«Mà bufɔka ba kuumn. Mà jobla-v, daan v`dee v`nuhu ká hɛn, l`wentg-ka kà neer!»

²⁴ Yeesua t tag há kaa. Nidba kɔdgu t ka hefla-wu, ka hefr taa ka fegr-wu rena n rena.

²⁵ Fɔghii ba kan, ka door behii bina kwifr n hareh', jiiim ror-wu wo há huura kidga. ²⁶ Há san dɔgdbermba kɔd man, ka ju kunyɔɔ biii bá nihin, n díh há liǵbiir mɛnd, l`kpaá wenta-wu, há behii ɔmɛta ka gwɛda n kwɛɛn. ²⁷ Há hom bà bɔhɔɔ Yeesua gwɛɛt, há daan n jib nidba huuga, n nyuh-wu n há kaann. ²⁸ Há da bɔhɔɔ n há ni na:

«Ka má bee n tarm há dimgu kuugu mɔmgu, mà behii wentg-ma.» Há tad n Yeesua dimgu. ²⁹ Jiiim m`da ror-wu mii t jefnt myenm hɛn, l`saa há hom há gbanun na há behii wentg-wu. ³⁰ Waarhuu hɛn yelmaa, Yeesua t miig na gemmnt tiit reda há ni. Há bid hayen nidba huuga, n gbaam-ba na:

«¿Wen tad n mà dimt lee?»

³¹ Há *gwɛɛt sohdgtba t bɔhɔɔ-wu na:

«V`mɔma yul na nidba fegra-v rena n rena, ¿ben t hɛm v`ka gbaama na wen tad n vna?»

³² Há ka hilwa há kpama na há nyaan hii há her welee wii. ³³ Fɔǵwii da miil bii b`getg há hɛn bii. Fobɛhgu t mug-wu há ka dehra, lee há daan yelmaa n gbafnt Yeesua tiɔa, n bɔhɔɔ-wu há gobiint. ³⁴ Há bɔhɔɔ-wu na:

«Bugaa, vn tii Sangband hɛn lee, v`gwɛɛt hɛn tiimii dahra v`jugu. Ked ka ba nigiiɔun, v`behii wentg-v!»

³⁵ Hɛn da heewr-wu n bɔhɔɔb welee lee, nidba biiba t rɛn berm Yahiruusaa, n dan n ka bɔhɔɔ-wu na:

«V`bufɔka feɔgn. Daa jaarɔm berma!»

³⁶ Yeesua nn homr gwɛɛtii lee^z, n bɔhɔɔ Yahiruus na:

«Daa diilgm, tiim welee n jaf!»

³⁷ Yeesua t ka ba tii na hii hehlg-wu. Há logm Fetruw n Yakoobwu n há nyakwɛɛl Yohanɛɛsa, na bee hehlg-wu. ³⁸ Bá taai berm Yahiruusa haarn, Yeesua t mid nidba biira ka jokra bayen, ka kuum, ka mɔɔ ɔmɛi kimm. ³⁹ Há jib haaga, n gbaam-ba na:

5.36 Yeesua nn homr gwɛɛtii lee laa Yeesua t hɛm wo há ba hom gwɛɛtii.

«¿N`biira ka jokra nyen na laa? ¿N`kuum na laa? Bugee ba kpi, kà gooln.»

⁴⁰ Bá ka lah-wu. Lee wen, há voom-ba, bá rorm duun bá mɛmbee. Há hoh bufɔkee sa, n kà nya, n há *gwɛɛt sohdgtba batahbee, wú n ban bá jib dugun, bufɔkee kan ba ree. ⁴¹ Há mug bufɔkee nuhu n bɔhɔɔ-ka n bà lamn na:

«*Talitaḥ kumi!*» l`kɔtɔd nnii na «Bufɔka, vidg! Man bɔhɔɔ-v.»

⁴² Bufɔkee t vid yelmaa n ka ked. Kà da ba n bina kwifr n hareh'. Nidba wen nyan welee l`hɛm-ba yɔlaa, fobɛhbermgú t mug-ba.

⁴³ Reekan lee, Yeesua t bahl-ba ka venaa-ba nabiir na bá daa he hii miig gwɛɛtii. L`saa há bɔhɔɔ-ba na:

«Si-n-ka diit kà di!»

Nasarɛt tiiba kida Yeesua gwɛɛt

Ta nyaan Matewa 13.53-58; Lukaasa 4.16-30

6 ¹ Tii n t`kaan, Yeesua t nyab kaalaɔeen, n kullí há kɔrgu. Há *gwɛɛt sohdgtba t hehl-wu. ² L`dan n taam *Saabaat goor, há bah n ka weraa nidba gwɛɛt *Yuudaa tiiba kpoglb disakun. Nidba kɔdgu da kewla há noon, l`hɛna-ba yɔlaa yem. Bá ka bɔhɔɔ taa na:

«¿Há mir tee gemmntntina? ¿Rartem nnii han sohdg mii? ¿Ta hoolteku nnii han hɛna kuu? ³ ¿Lag wii nnii kafinta, Maaria kwɛɛla? ¿Lag ta wii nnii Yakoobwu n Yooseewu n Yuudwu n Simoon, bà maara? ¿L`saa há nyabɛɛrba kpaá ba t`huuga?»

Tii kaa nnii ban da lag n ka bo na bà kir Sangband. ⁴ Lee wen, há bɔhɔɔ-ba na:

«Bà vala *gwɛɛt bɔhɔɔtwu baatea, gwɛntaf', hii kpaá vala-wu há kɔrgun, há reba huuga, hayen há teelba mɔmba ta kpaá vala-wu.»

⁵ Há ka ba bee na há he kan hoolgu kɔd, lee n dee há nuhu behtikaalkahba hɛn, bá behii t went-ba. ⁶ L`saa, l`ka hɛna-wu yɔlaa na bà kpañ n gwɛɛt hɛn tiim.

Yeesua tuuma há tumtba kwifr n barehbee

Ta nyaan Matewa 10.1, 5-14; Lukaasa 9.1-6

Tii kaann, Yeesua t san kɔrni hí ba kpama hiin, n ka weraa nidba gwɛɛt. ⁷ Há hoh há *tumtba kwifr n barehbee, n tom-ba bareh bareh'. Há sahm-ba gemmnt na bá vɔhd kunidba. ⁸ Há ta bahl-ba na:

«Daa log-n bii na n`ked huru ka mad, log-n dagbɛhgu n jaf!» Daa

mad-n diit, laa ruugu, laa liḡbiir n`ruin! ⁹ Fid-n nanawda, daa mad-n tugrefhrgu!»

¹⁰ Hâ lilm-ba boḥoob na:

«Ka n`taai korgu kuugun, bá hoh-n haar diirn, n`bem d` ni kakehnan n`daa nyaba korguun. ¹¹ Ka korgu kuugun nidba t kir na bà kpaḥ bà sohdg-n, laa bà kpaḥ bà kewlg n`noon gwæstii, n`riir bá korgun, n`nit-ba n n`nifi^z l`werii-ba na ka bá boḥ, bá ret nnii.»

¹² Tumtbee t san kornin, n ka faa nidba na:

«Lagii-n neerm!»

¹³ Bà da voḥda kunidba kod, ka ta gbaadaa beḥtiiba kod ka gwæh-ba kpaam.

YEESUA FAA GWÆT GALILEE TANTN N LAG N T`KPAMA RETIIN

Herooda fuut buda n Yeesua, n nan Nyaalm huurt Yohanæsa kuum

Ta nyaan Matewa 14.1-12; Lukaasa 9.7-9; 3.19-20

¹⁴ Lee wen, huraa *Herooda t hom bà boḥoo Yeesua gwæst. Bà da hohf há hidr baatea. Biiba da boḥoo na:

«Nyaalm huurt Yohanæsn há da kpiir wii himtgn! Tii nnii han ba n gemmnt ka hena hoolgu.»

¹⁵ Volba boḥoo na:

«Gwæst boḥoot *Heliin.»

Volba ta boḥoo na:

«Gwæst boḥootfiin, hà ta boo weem *gwæst boḥootba.»

¹⁶ Herooda nn homr welee lee, n boḥoo na:

«Nyaalm huurt Yohanæsn. Mà da beda bá git há jugu, gwentaf', wii himtg n ka neer.»

¹⁷ Biilm, Herooda mōma da sira wad bá mug Yohanæsn n bōm, n riw-wu sarga. Heroodyaada kaa nnii han da her welee. Hâ da loḡra Heroodyaadwu foḡt, l`ba na há maar Filfa foḡn. ¹⁸ Tii kaa nnii Yohanæsa nn da boḥoo Herood na:

«L`ba si huru na v`sohdg v`maara foḡ v`mad.»

¹⁹ Heroodyaada t lo kwæeweerga bii n Yohanæsa n ka bag na

6.11 *N`nit-ba n n`nifi*, græckmn bà boḥoo na n`fæer n`nakpai bà korgun kwæku.

bá kuu-wu, gwentaf', n ka kpaḥ bea, Herooda kaa. ²⁰ Herooda da sol Yohanæswu fobefgu. Hâ da miil na Yohanæsn nnii nidhōma, na Sangband da tomra-wu. Tii lee há ka hegr hà hēn. Ka Yohanæsa boḥoo-wu tiit, l`ka jaarḡa-wu kod, gwentaf', há ka la sokla na hà kewlgn n wun.

²¹ Lee wen, goor ban meedr Heroodwu dii kasant t taan, Heroodyaada t yuun huru hōm. L`goorii, Herooda t dig diit, n hohm há kwæen tiiba bermba, n tawdbermba, n *Galilee tantn wembomba. ²² Heroodyaada bæra t jib nidba bá da ju diit bee man, n ham. L`hem Heroodwu n hà tuurmbēe lamæegu bii, bá nyok bærwii. Huraa t boḥoo-wu na:

«Gbaam-ma vn sokla bii, mà to-v! ²³ Mà foora na, maa mà to-v vn kee v`gbaam-ma bii, ka l`la ba na mà radg mà huraant korgu gbaraḥ mà to-v gidgu.»

²⁴ Bærwii t rom yelmaa, n san n boḥoo há nya na:

«¿Maa mà gbaam bee?»

Wii t leed-wu na:

«Gbaam Nyaalm huurt Yohanæsa jugu.»

²⁵ Hâ ḡmet weem weem huraa man, n boḥoo na:

«Mà sokla na v`lo Nyaalm huurt Yohanæsa jugu sumtluugan v`to-ma gwæhmina.»

²⁶ Han bed welee lee, huraa t gbēlḡ. Wo han da fetg foorb nidba han da hoh kasant man bee nongan lee, há ka ba bee na hà kir n bærwii. ²⁷ Hâ ree yelmaa há tawdba huuga tawd hayen, n tom-wu ka saḥ-wu wad na hà san hà daan n Yohanæsa jugu. Tawdwii t loom huru, n san sargan, n git Yohanæsa jugu. ²⁸ L`tog há lo-ku sumtluugan, n daan n to bærwii. Wii t san n to-ku há nya. ²⁹ Yohanæsa *gwæst sohdgtba wen homr welee, bá daan n loḡm-wu n san n kuur.

Yeesua doowra nidfigm n kpooni hinu n hōlii hireh'

Ta nyaan Matewa 14.13-21; Lukaasa 9.10-17; Yohanæsa 6.1-14

³⁰ Yeesua *tumtba t ḡmetgn há man, n boḥoo-wu ban her bii membii n ban werii bii membii. ³¹ Nidba da ba kan kodgu l`kpaḥ tinaf', ka kena ka roḡma n taa, lee, huru t ka kpaḥ na Yeesuwu n hà tumtba bà di diit. Tii lee, há boḥoo-ba na:

«Daan-n t`riir kpaḡa, hii kan kpaḥ ree, n`voḥoo jaf'!»

³² Wú n ban, bá jib yelmaa kpiirgun, n san riikan hii kan kpañ ree.
³³ Ban loor huru lee, nidba kod t yum-ba, n miig-ba. Lee wen, bá bañ kili n ka gitgaa-ba. Volba ta rēna kōrni menin ka hewla bà hēn. Bá solm weem nakpai n taai kaalanēen, Yeesuwu n hà tumtba nongan. ³⁴ Yeesua wen red kpiirgun, n tud nidfigmii hēn, l' hēfr nyaam nyaam. Hīgim t hēm-wu biii. Nidbee da boo fei hí kpañ n kimt hii. Há bañ n ka weraa-ba gwēet kod.

³⁵ Jabr nn dan n ka jabaa lee, há *gwēet sohdgtba t nyuh há man, n bōhōo-wu na:

«Kaalanankena ba kpamlorun, l' saa, jabr t ta jab. ³⁶ Saa nidbee bà san kpama kafiin n kōrnin, bà dah diit bà di!»

³⁷ Há leed-ba na:

«Si-n-ba diit n`mōmba bà di!»

Bá ηmēl-wu na:

«¿ Sokla na t` san t` dah kpooni liḡbiir ruuni lēmi hirih t` daan t` si-ba bà dia?»

³⁸ Lee wen, há gbaam-ba na:

«¿ N`ba n kpooni hilaa? San-n n` nyaan!»

Bá gbaam n hom, n bōhōo-wu na:

«Kpooni hinu, n ta hōlii hireh'.»

³⁹ L` saa, há bōhōo-ba na:

«Biir-n nidba mēmba na bá kad gbefr gbefr moot hēn!»

⁴⁰ Bá kad gbefr diirn nidba lēmu, diirn nidba kwēfnu. ⁴¹ Lee wen, há loḡm kpooni hinuhii n hōlii hirefhii, n vii há nōnga n faaga ka seena Sangband na dii hera ηmēēḡb, n gbefm kpoonhii, n to há gwēet sohdgtba na bá raar nidbee. Há ta raarm hōlii hirefhii bà mēmbēe.

⁴² Baawena t jum n toḡm. ⁴³ Gwēet sohdgtba t kolm kpoongbēfa n hōlgbēfa hà tēl hēe, l' hugl furia kwifr n hareh'z, bá lag n nyab n.

⁴⁴ L`ba na nidba bá da diir kpooni bee, daba da ba kan ruuni hinuz.

Yeesua tōra hà gwēet sohdgtba ka bá ba bēhgun

Ta nyaan Matewa 14.22-23; Yohanēesa 6.16-21

⁴⁵ Tii n t` kaann, Yeesua t hēf yelmaa há *gwēet sohdgtba na bá jib kpiirgun, bà mēwdḡ nyaam bal hà nongan, Betsayidaa kōrgu weenn, lee wen, wii mōma hōd safi na hà seen nidfigmii. ⁴⁶ Há

6.43 L` hugl furia kwifr n hareh', laa wo l' hugl furia kwifr n hareh'.

6.44 Daba ba kan ruuni hinu, bà da ba kaal fōḡba n bii.

wen seen-ba bá loom huruu, há juul duuga kiiga jugun na hà seen Sangband.

⁴⁷ Nyingu t nyin, kpiirguu ba nyaam huuga, Yeesu wii ba tant hēn hayen. ⁴⁸ Há yum na há gwēet sohdgtba jul kunyōḡu ka ka kpiirgu, blaḡb kaa, ham da fugl ka tuuga-ba. Kodai nn dan n ka jaaw lee, há ka kedaa n bà wee ka nawdra nyaalm hēn, n san n ka geta n bà hēn. ⁴⁹ Bá wen nyan-wu hà nawdra nyaalm hēn ka ked, bá ka diila na kuumn, lee bá bañ n ka mōo ηmēi. ⁵⁰ Bà da yul welee bá mēmbēe, fobēhgu mad-ba. Lee wen, há gwēel n ban yelmaa n bōhōo na:

«Bēm-n ηmēenm! Mann. Daa solm-n fobēhgu!»

⁵¹ L` saa, há jib bá man kpiirgun, ham t jēhnt. L` hēm-ba yolaa biii.

⁵² Bà da ba hom hoolgu han da hēf kpooni t yad kuu kōtōd. Bá rarm da kpaā bea na m` mug l' kōtōd.

Yeesua gbaadaa bēhtiiba

Ta nyaan Matewa 14.34-36

⁵³ Bà fēl nyaam mēwdḡm n taai Genesareet tantn, n bañ bá kpiirgu n gbiir. ⁵⁴ Ban red kú ni yelmaa lee, nidba t miig Yeesua, ⁵⁵ n solm kili ka toola taa n kōrni. Bá tu bēhtiiba diman ka ked n kaalai bá kan da hum na hà ba ree. ⁵⁶ L` saa, baatee há kan da ked ree, mig kōrhiin laa kōrbermin laa kafiin, nidba da kena n bà bēhtiiba ka doola-ba kpoglb bantn, ka jowdra-wu na, ka l' yatḡ wo ben, há saa bà tad n hà dimgu noor mōmr. Bá da tadaa n dn bee mēmbēe, l' gbaadaa-ba kpaalaa.

Gwēet hera l' bañ n Yuudaa tiiba kowt

Ta nyaan Matewa 15.1-20

7 ¹ *Farisii tiiba n *bañb weriitba biiba t vid *Yerusalem n daan, n kpogl taa Yeesua man. ² Bá yum na há *gwēet sohdgtba biiba jul diit ka ba nit bà nihi wo bá kowt nn gbaama lee. ³ Biilm, Farisii tiiba n *Yuudaa tiiba volba da vala weem yandaba kowt ban da werii-ba tii. Bà kpaā ju ka ba nit bà nihi wo kowtii nn gbaama lee. ⁴ L` saa ka bá kpen yaku, bà kpaā ju ka ba hor safi'. Bà da vala kowt vont kod ban da sohdḡ tii, wo wombii, n hurii, n tot^z l' naadb. ⁵ Farisii tiiba n bañb weriitba t gbaam Yeesu na:

7.4 Tot ba na dafot.

«¿ Ben kaa nnii v`gwæet sohdgtba nn kpaá vala bafílb t`yandaba nn da to-t bii? Bà jul diit n nakakeet ka kofla kowt.»

⁶ Há leed-ba na:

«Rarbefm tiiba nen! *Yesaaya da ba n gobiint na hà ree Sangband noon gwæet hà biir l`hel-n wo ln ta fód *Wadbuudgan na:

Sangband beda na

"Tigrndina jeenja-ma d`noon n jah',

d`kwæwr nii,

d`kpaá nyóhr-ma.

⁷ Kowt nidbambena nn hëna-ma tii kpaá tón.

Bà weraa kowt nidba nn kudr tii,

wo l`biir na Sangband bafílb n."»

⁸ Há ta bóhóo-ba na:

«N`kófdg Sangband bafílb kpaamga, n ka vala kowt nidba nn to-n tii.»

⁹ Há lilm-ba bóhóob na:

«N`miil Sangband bafílb kófdgm hóm, ka mad nan n`mómba nyen n`kowt! ¹⁰ N`yandaa *Mohiisa da ba n gobiint han da bóhóo na: Sangband beda na *Valg v`sawu n v`nya!* Lee na: *Hii há suudg há sa laa há nya wii, l`ba na bá kuu-wu!*

¹¹ «Nen lee, nii weraa na ka nida t`ree n bóhóo há sa laa há nya na: "Mà kégt mà nn ba mà lóg mà tórg-v n tii, t`kitg *kórbaan*, l`kótó na Sangband kowt want", ¹² n`sahl-wu huru na há daa tórg hà sa laa há nya. ¹³ Nn hëna nnii ka kuu Sangband gwæet, ka weraa taa n`yandaba kowt. N`ta hëna wanvont kó d`t`tón welee.»

¹⁴ Tii kaann, há lilm nidfigm hófm n bóhóo na:

«Kewlg-n n man n`mëmbee, n`hóm gwæentina! ¹⁵ Bii b`jiba nida ni bii, b`kpañ b`bee b`he na há kitg befhu Sangband nongan. Bii b`rena nida ni bii, bii hëna há kit befa. [¹⁶ Kewlg-n hóm, ka n`ba n tobfa na n`hóm!]

¹⁷ Yeesua wen nyab nidfigm man, n san n`jib haaga, há *gwæet sohdgtba t`gbaam-wu na há ree-ba nawdlamii kótó d`. ¹⁸ Há leed-ba na:

«L`lag n nii mēh, ¿ n`ta kpaá bea na n`homaa? Bii b`jiba nida ni bii, b`kpañ b`bee b`he na há kitg befa Sangband nongan. ¹⁹ B`kpaá jiba há kwæwrn, b`jiba hà raawtn, n`hmet n`rorm. ¿ N`kpaá humn? » Han bed gwæetii lee, l`kótó nnii na nida ba hà bee hà di diit mēt ka kpaá hógaa. ²⁰ L`saa há lilm bóhóob na:

«Bii b`rena nida ni bii, bii hëna há kit befa. ²¹ Diilbeha hà hēfr nid na há hēm wo há jugun kpaá hëna hēmējōb hee, hee rena hà kwæwrn. Tii lee, há ka yarwa, ka baaw, ka kuu nidba, ²² ka ba nantelmt, ka sokla bii b`ba na volba reb bii, ka ba talmt, ka bóhóo gokaat, ka neer befhu, ka ba nómmlb, ka su volba, ka ba dewt, ka ba joojoot. ²³ Bii befhnbnina membii rena nida kwæwrn ka hëna hà kita befa Sangband nongan.»

Fóghii tia Yeesua gwæet hën ka kpañ na Yuudaa tia

Ta nyaan Matewa 15.21-28

²⁴ L`saa Yeesua t`vid kan, n`lóm huru, n`san *Tiir tantn. Han taai kan lee, n`jib haar diirn na hà fofnt na hii daa miig na hà ba kan, gwentah', nidba t`la miig. ²⁵ Fóghii da bee, hà bufóka ba n`kunida. Há hom bà bóhóo Yeesua gwæet. Há vid yelmaa n`san há man, n`luurm há nakpai kwæen. ²⁶ Fógwii da ba na Siirii tantn Feniisii tiin, lag da Yuudaa tiin. Há ka jobla Yeesu na há vo kunidwii hà riir há bufóka ni. ²⁷ Tii lee, Yeesua t`bóhóo-wu na:

«Saa sah bii di diit! L`kpañ hóm na bá lóg bii diit bà vaa gwēi.»

²⁸ Há leed-wu na:

«Berma, biilm, beda tii nnii. Gwentah lee, ka bii ju diit yoyora tēfra tiñanii, gwēi t`ka tigaa yoyorhee.»

²⁹ Lee wen, há bóhóo-wu na:

«Gwæet vn leedg tii kaa, kuliim naa! Kunida reda v`bufóka ni.»

³⁰ Há hmet ka kulaa yelmaa, n`san n`mid hà buga door fiigu hën, kunida t`riir ká ni.

Yeesua gbaad daawhii Kórni Kwifr tantn

Ta nyaan Matewa 15.29-31

³¹ Yeesua t`vid *Tiir tantn, n`san n`Sidoon kórgun, n`Kórni Kwifr tantn, n`hmetgii n`Galilee nyaam weenn. ³² Bá daan-wu n`daawhii hà ba na dintamn, hà kpaá gwæela hóm, n`ka jobla Yeesu na há dee hà nuhu há hën, l`gbaad-wu. ³³ Yelmaa há ree-wu nidba huuga, n`san-wu n`kpaamga hën hayen, n`kid dintamwii tobhan há nabia, n`tuu nyanyaat n`tatr há gelmga. ³⁴ L`tog há vii há nonga n`faaga, n`hiir, n`bóhóo n`bà lamn na:

«*Hefaata!*» l`kótó nnii na «Nyatg!»

³⁵ Yelmaa, nidwii tobfa t`nyatr, há gelmga t`rot, há bah n`ka gwæela

hóm. ³⁶ Yeesua t bahl nidba mamba na bá daa bõhõõm gwæetii hii man. Hân da la bahla-ba lee, bà gwæda n kwæen ka fulwa gwæetii n koot. ³⁷ L' saa, l' hêm nidba yola yem kôd, bá ka bõhõõ na:

«Hân hena bii mambii ba hóm l' kpañ jafi'. Hâ lag n ka ta hena dintamba n tantaagumba hum ka gwæela.»

**Yeesua doowra nidfigm n kpooni hilbleh
n hõlbii Kõrni Kwifr tantn**

Ta nyaan Matewa 15.32-39

8 ¹ L' vuuguu, nidfigm t lilm taa kpoglb. Ban da kpañ n bii na bà di lee, Yeesua t hoh há *gwæet sohdgtba n bõhõõ na:

² «L' hena-ma figm n nidbambena. Jana nnii goora hatah' ban tagd mà kaa, ka kpañ ju bii. ³ Biiba ren vokun n daan. Ka má saa-ba na bá kuliim welee, giilb ba b' fad-ba, bà lotr hurun.»

⁴ Bá gbaam-wu na:

«Kpamolõnkunan, ¿ tee nnii tn ba t' bee t' nyaan bii na t' doow bá mæmbee?»

⁵ Hâ hêm-l-ba na:

«¿ N' ba n kpooni hilaa?»

Bá leed-wu na:

«Hilbleh'!»

⁶ Yelmaa, há sahm nidfigmii wad na bá kad tinjan. Ban kad lee, há logm kpooni hilblehii, n seenj Sangband na dii hera hêmægb, n gbefm-hi n to há gwæet sohdgtba na bá raar nidfigmii. Bá raarm-ba. ⁷ Bà da ta ba n hõlbii hilanii. Hâ ta seenj Sangband hõlbihii kaa na dii hera hêmægb, n bõhõõ há gwæet sohdgtba na bá log-hi, bà ta raar nidbee.

⁸ Baawena t jum n togm. Gwæet sohdgtba t kolm gbefa há tæl hee l' hugl futeteh' tleht keh'. ⁹ L' ba na nidba bá da diir kpooni bee da ba kan wo ruuni hinaa. Ban diir lee, há seenj-ba na bá kul hóm.

**Yuudaa tiiba bermba ba rarbehm, Yeesua t ka
bõhõõ há gwæet sohdgtba na bá he hóm**

Ta nyaan Matewa 16.1-12

¹⁰ Yelmaa, wú n hâ *gwæet sohdgtba bá jib kpiirgun n san Dalmanutaa tantn. ¹¹ *Farisii tiiba t taan, bá n Yeesu bá ka bõhõõ.

8.8 L' hugl futeteh' tleht keh', laa wo l' hugl futeteh' tleht keh'.

Bá ka bag na bà hêmegii n wun na bà nyaan há kotõd, lee, n gbaam-wu na há he hoolgu kuugu, l' werii na há gemmnt ren Sangband man. ¹² Hâ hii kpuuu, n bõhõõ na:

«¿ Ben her goona nidba t ka gbaama hoolgu kuugu? Mà bõhõõ-n gobiint na waa: Sangband kpañ d' si goona nidba nen hoolgu kuugu.»

¹³ Hân bed welee lee, n nyab bá man, n hmet n jib kpiirgun, n mæwd nyaam bal.

¹⁴ *Gwæet sohdgtba t hõj na bà log diit. Bà da mada kpoonu huyenhu kpiirgun. ¹⁵ Hâ to-ba bahlb ka bõhõõ na:

«Kiig-n n' diir noon hóm, mad-n nyen n *Farisii tiiba kpoonu ragr n *Hérooda kpoonu ragr!»

¹⁶ Gwæet sohdgtba t ka bõhõõ taa na:

«Hâ gwæel welee na ¿ tn kpañ n kpoonu laa?»

¹⁷ Hâ hom ban bõhõõ tii, n gbaam-ba na:

«¿ L' her lan nn bõhõõ taa na nn kpañ n kpoonu? ¿ N' la ban hom nnii? ¿ L' ban jib n' jugun nnii? ¿ N' rarm haawnn? ¹⁸ ¿ N' ba n niini ka kpañ yun? ¿ N' ba n tobha ka kpañ humn? ¿ N' kpañ deeda ¹⁹ man da gbefr kpooni hinuhi n dõm nidba ruuni hinu leen? ¿ Kpoongbeha nn da kolm hee da hugl furia halaa?»

Bá leed-wu na:

«Kwifr n hareh'!»

²⁰ L' saa, há ta gbaam-ba na:

«Man da gbefr kpooni hilbleh n dõm nidba ruuni hinaa lee, ¿ kpoongbeha nn da kolm hee da ta hugl futeteh' tlaa?»

Bá leed-wu na:

«Tleht'!»

²¹ Tii lee, há bõhõõ-ba na:

«Ka welee, ¿ n' nyi ban hom nnia?»

Yeesua wentg joomhii niini

²² Yeesuwu n hâ *gwæet sohdgtba t taan Betsayidaa kõrgun, reekan, bá dar joomhii n san n hâ man, n ka jobla-wu na há dee hâ nuhu há hên, hâ gbaad-wu. ²³ Hâ mug joomwii nuhu n dar-wu, n ree-wu korgu kpamga hên. Reekan, há tuu nyanyaar, n gwefm nidwii niini hên, n tarm há hên, n gbaam-wu na:

«¿ Yul bii?»

²⁴ Joomwii t vii há nɔŋga n keruu n koot n bɔhɔɔ na:

«Mà yul nidba, mà yul-ba wo tiit, gwɛntaf' bee kedan.»

²⁵ Há ilm nidwii niini hɛn tarmb. Tii kaann, nidwii t geed há nɔŋgan tuuu. L' gbaad-wu kpaalaa, há ka yu want mɛnt kpany kpany.

²⁶ Yeesua t saa-wu n bɔhɔɔ-wu na:

«Daa jib n Betsayidaa kɔrgun, kul naa yelmaa!»

YEESUA KEDA YERUSALƐM KƆRGUN

Gwɛt sohdgtba miig na Yeesu nnii Sangband nn bantg wii. Há bɔhɔɔ-ba há kuum gwɛt

Ta nyaan Matewa 16.13-23; Lukaasa 9.18-22; n nan Markuusa 9.30-32; 10.32-34

²⁷ Yeesuwu n hà *gwɛt sohdgtba t vid n ka kedaa kɔrni hì nyɔfr n Sesaree fiin. Sesaree kɔrguu, huraa Filfa da mɛfra-ku. Ban da heewr n kɛna lee, há gbaam-ba na:

«¿Nidba bɔhɔɔ mà gwɛt na man nnii wenii?» ²⁸ Bá leed-wu na:

«Biiba bɔhɔɔ na ven nnii Nyaalm huurt Yohanɛɛsa, volba na *Heliin, ta volba na weem daa *gwɛt bɔhɔɔtɛfiin.»

²⁹ Há ηmet n gbaam-ba na:

«Nen de, ¿nii bɔhɔɔ na man nnii wenii?»

Fetra t leed na:

«Ven nnii *Krista, Sangband nn bantg wii.»

³⁰ Lee wen, Yeesua t baɛl-ba, ka venaa-ba nabiir, ka bɔhɔɔ na bá daa biir hiiwu gwɛɛtii felaɛ'.

³¹ Tii kaann, há baɛn n ka weraa-ba gwɛt ka bɔhɔɔ na:

«L' ba na *Nida Budaaga man, mà di kunyɔɔɔ kod. *Kpalmba, n *gotibermba, n *baɛlɛb weriitba kee bà kir-ma, bà kuu-ma. L' saa, mà kuum kaann goora hataɛ goor, mà himtg.»

³² Há da bɔhɔɔ-ba gwɛɛtii ka kpa kpeɛdra bii. Lee wen, Fetra t ree-wu kpaɛga n baɛn n ka kpal-wu. ³³ Hɛn bed welee lee, há bid hayen, n geed há gwɛt sohdgtba, n ta kpalɛ Fetra ka bɔhɔɔ na:

«Nyab nnaɛn', v' san vɔkun n man, *Saatan! Kpa diila wo Sangband, diila wo nida.»

Ln ba na bá tagd Yeesua kaa lee

Ta nyaan Matewa 16.24-28; Lukaasa 9.23-27

³⁴ L' saa, Yeesua t hɔf nidfigm, n hà *gwɛt sohdgtba, n bɔhɔɔ-ba na:

«Ka hii bag na hà tagd mà kaa, l' ba na há gwid há ret, hà bigd há *dabragr ka tagd mà kaa. ³⁵ Biilm, há bag na hà sohdg hà neerm wii, hà nan bɔraa-m. L' saa, há bɔrii há neerm mà kaa n Gohɔmt kaa wii, hà nan soɛda-m. ³⁶ Ka nida t yuɔɔ tant hɛn kwɛgdm mɛnm n bɔrii há neerm, ¿hà way bee? ³⁷ ¿Bii bee na nida lɔg hà daɛ há neerm? ³⁸ Ka hii ba n jiwɛi mà kaa n mà gwɛt kaa goona nidbɛɛba bá gwid Sangband kaawr bee huuga, Nida Budaaga nan ta bɛm n jiwɛi há kaa goor kan kee kà daan kà Sa jeegun ká n *sangbantumtɛbuudba dii.»

⁹ ¹ Há ta bɔhɔɔ na:

«Mà bɔhɔɔ-n gobiint na waa, bá bee nnaɛreen bee huuga, biiba nan kpa ku ka ban nyaan *Sangband huraant t' kena ka ba n gemmɛt.»

Yeesua ba hà huraantn

Ta nyaan Matewa 17.1-13; Lukaasa 9.28-36

² Goora haroond kaann, Yeesua t lɔgm Fetruwu n Yakoobwu n Yohanɛɛsa, wú n ban bá kot duvɔgr diir jugun n ka ba kan bayen. Há tet beeb bá nɔŋgan. ³ Há dimt t feent wasaɛ n ka nyalwa, hii ta kpaɛ tant hɛn na hà he t' feentg welee. ⁴ Tii n t' kaann, *gwɛt sohdgtba bataɛbee t yum *Heliwu n *Mohiisa, bá n Yeesu l' gwɛɛla.

⁵ Lee wen, Fetra t bɔhɔɔ Yeesu na:

«Berma, l' ba hɔm na t' bɛm nanaɛ'. T' ba t' fil sugt ttaɛ': venwu kuyen, Mohiiswu kuyen, Heliwu kuyen.»

⁶ Há da kpa mi hɛn bɔhɔɔ tii. Fɔbɛɛɛgu da mug-ba kod, wú n hà tuurmbee. ⁷ Wadr diir t hɔfntn n fiid-ba. Noor diir t rɛn wadriin ka bɔhɔɔ na:

«Wunwii nnii mà Budaaga. Mà sokla-ka biii. Hɔm-n n kan!»

⁸ Yelmaa gwɛt sohdgtba t hiiuu bá kpaɛ, n yum Yeesua ba hayen, hii ta kpaɛ hà man.

⁹ Ban da hɔfnta duur lee, há baɛl-ba na:

«Daa biir-n hiiwu bii nn nyan bii, kakeɛnnaɛn *Nida Budaaga man, man nan himta kuumn mà neer lee wen.»

Mk

¹⁰ Bá ka mad hà bafílbii hóm. L` saa, bá ka gbaama taa na:

« ¿ Na lan nnii na hà nan himta kuum nii? »

¹¹ Lee, bá gbaam-wu na:

« ¿ Ben kaa nnii *bafílb weriitba nn bóhóo na l` ba na Hèlia daan sahaa? »

¹² Há leed-ba na:

« Biilm, *Hèlia ba hà daan sah'*, hà lo want ment t` tagan. Gwentah', ¿ lag *Wadbuudga ta bóhóo ka hígaa na Nida Budaaga nan jul kunyóŋu kódogu, bà nyahaa-ka? ¹³ Lee, mà rea ka bóhóo-n na, Hèlia fetg daanm, nidba t` hém-wu wo ban sókl lee, l` hém l` jugun wo Wadbuudga nn bóhóo há gwæet lee.»

Yeesua voora kunidwu buga kiiga ni

Ta nyaan Matewa 17.14-21; Lukaasa 9.37-43

¹⁴ Yeesuwu n` hà *gwæet sohdgtba batahbee nn hohntn duur n` taai gwæet sohdgtvolbee man lee, n` mid nidfigm t` kaadg-ba n` lo-ba huuga, bá n` *bafílb weriitba biiba bà bóhóo. ¹⁵ Nidba wen nyan Yeesua, n` hém kpirah', n` solm ka kedaa hà man na bà seenj-wu.

¹⁶ Há gbaam-ba na:

« ¿ N` n` ban n` bóhóo na laa? »

¹⁷ Nidfigmii huuga nidhii t` leed-wu na:

« Berma, man bo na mà daan n` mà buga v` man. Kunida kad kà hén, n` ka kewr-ka na ká daa gwæelm. ¹⁸ Kunidwii vuudra-ka tinjan kaalai meniin, nyafifiit ror n` kà noor, kà tagma ká nyina, kà gbanu hahaa teteer gamm. Mà beda v` gwæet sohdgtba na bá vo kunidwii, bá ka ba bee.»

¹⁹ Há bóhóo na:

« Nen, nidbèhba bá kpañ n` gwæet hén tiim nen! ¿ L` ba na mà bém n` man kakefnan tedaa? ¿ L` ba na mà jum-n` n` kwæwr kakefnan tedaa? Daan-n`-ma n` bugee! »

²⁰ Bá wen daan n` wú n` bugee, kunidwii t` yum Yeesua, n` dam bugee kimm, ká luurm tinjan, n` biruu, nyafifiit ror n` kà noor. ²¹ Há gbaam ká sa na:

« ¿ Bintedn ln bah n` ka hëna-ka wennaa? »

Há leed na:

« L` bah-ka ká buluumgan. ²² Welee hëngu kunidwii hëfra-ka ka loola-ka boglamn, n` nyaalmn, na hà kuu-ka. Tii lee, ka v` ba v` bee v` he bii, nyaan t` kunyóŋu, v` torg-t! »

²³ Há bóhóo-wu na:

« Beda na ka mà ba mà bea! Tii lee, miim na ka hii ba n` gwæet hén tiim, hà ba hà bee hà sohdg fan bag bii mèmбии.»

²⁴ Yelmaa bugee sa t` bóhóo na:

« Mà tian. Tórg-ma na l` ba gemm na mà tii! » ²⁵ Yeesua wen nyan nidfigm sana ka kena bà man, há gwæel n` kunidwii n` daat ka bóhóo na:

« Kunid ven! ¿ Ven kewra bugee na ká daa gwæelmaa, na ká daa homaa? Mà bóhóo-v na riir bugee ni, l` saa daa ñmetg v` kad kà hén felah'! »

²⁶ Kunidwii t` móom ñmæega n` dam bugee kimm n` talmt, n` rorm ká ni. L` ka boo bugee kpiiran. Nidba bá da ba kan bee, bá kóo t` ka bóhóo na kà kpiiran. ²⁷ Yeesua t` mug ká nufu, n` vii-ka, ká jefnt faaga.

²⁸ Tii kaann, fan kul haaga, há gwæet sohdgtba t` tag há kaa, wú n` ban bá ka ba bayen lee, bá gbaam-wu na:

« ¿ Ben her le, t` ka ba bee na t` vo kunidwii bugee nii? »

²⁹ Há leed-ba na:

« Seenj n` noor bób n` jah' tóra na bá bee bà vo kunidbambena^z. »

Yeesua lil há kuum n` hà himtgm gwæet bóhóo

Ta nyaan Matewa 17.22-23; Lukaasa 9.43-45;

n` nan Markuusa 8.31-33; 10.32-34

³⁰ Bá vid reekan n` jib n` *Galilee tantn ka geta tuuu. Yeesua da kpaá bag na nidba miig wú n` hà *gwæet sohdgtba bá kan ba ree.

³¹ Há da weraa-ba gwæet ka bóhóo-ba na:

« Bà kee bà mug *Nida Budaaga man, bà taag-ma nidba nihin, bee kuu-ma. L` saa mà kuum kaann goora hatah goor, mà himtg kuumn. »

³² Lee, gwæet sohdgtba t` ka kpaá hum fan bóhóo tii. Bá ka ba n` fobefgu na bà gbaam-wu lii.

¿ Wen ba bermwu Sangband huraant ni?

Ta nyaan Matewa 18.1-5; Lukaasa 9.46-48

³³ Bá taai Kafarnahuu kórgun, n` jib haar diirn, Yeesua t` gbaam há *gwæet sohdgtba na:

« ¿ Nn bóhóom taa na lan ka kenaa? »

9.29 *Seenj n` noor bób n` jah'*, wadvoliin kpañ *noor bób*.

³⁴ Bá kpat n ka hen bel bel, blaḥb kaa, bá nn kenm lee, ka gbaama taa na bà miig há ba berm bá huuga wii.

³⁵ Lee wen, há kad n hoh gwæet sohdgtba kwifr n bareḥbee, n boḥoo-ba na:

«Ka hii bag na hà kolg hayenwu n faaga, l' ba na há hohlg hayenwu n tiḥa hà kitg nidba mɛmba tumta.»

³⁶ L' saa, há dar bukaaga kiiga, n jehl-ka bá nongan, n hog-ka, n boḥoo na:

³⁷ «Hii hà sohda bukaaga kiiga kà boo kengee mà hidrn wii, mà móm nnii han sohda. L' saa, há sohda-ma wii, lag mayen nnii han sohda, hà ta sohda hà tamn-ma wii.»

Miig vyen saḥ'!

Ta nyaan Lukaasa 9.49-50; Matewa 18.6-11 n Lukaasa 17.1-2

³⁸ Yohanɛɛsa t boḥoo Yeesu na:

«Berma, t' nyana nidhii vohd kunidba v' hidrn, t' ka bo na t' kir n wun na hà kpaas ba t' kpaturun.»

³⁹ Há leed na:

«Daa kir-n n wun! Hii kpaḥ hà bee hà he hoolgu kuugu mà hidrn, hà ḡmetg yelmaa hà boḥoom mà gwæet beḥgu. ⁴⁰ Hii há kpaḥ na t' gotii wii ba na t' tuurn. ⁴¹ Hii há saḥ-n nyaalm kpowdgan na n' nyi na n' Berm nnii *Krista, mà boḥoo-n gobiint na waa: hà nan sohda hà fat.

⁴² «Ka kaaba biiba tia mà gwæet, nidhii t werii bá ni hiiwu hurbeḥu, há gwid Sangband kaawr, l' mag n wun na bá lilg neer há lakpandn, bà loolg-wu nyaamn.

⁴³ «Ka v' nuḥu fɔraa-v na v' loo beḥgu nii, l' ba na v' gitg-fu. L' ba hóm n yat na v' jib neerm mómnmn ka ba n nuḥu huyen, n vn ba v' jib taabuugu boglam m' kpaas ku miin ka ba n nifi hirih lee. [⁴⁴ Reekan, jona há ju gbanu hee kpaas ku, l' saa boglamii ta kpaas ku felah'.]

⁴⁵ Ka v' nakpaḥa fɔraa-v na v' loo beḥgu nii, l' ba na v' gitg-ka. L' ba hóm n yat na v' jib neerm mómnmn ka ba n nakpaḥa kayen, n vn ba v' jib taabuugu boglamn ka ba n nakpai hireḥ lee. [⁴⁶ Reekan, jona há ju gbanu hee kpaas ku, l' saa boglamii ta kpaas ku felah'.] ⁴⁷ Ka v' nómmb ta fɔraa-v na v' loo beḥgu nii, l' ba na v' lugdg-b. L' ba hóm n yat na v' jib *Sangband huraantn ka ba n nómkperb, n vn ba v' bɛm n niini hirih', bà loolg-v taabuugu boglamn lee. ⁴⁸ Reekan, jona há ju gbanu hee kpaas ku, l' saa boglamii ta kpaas ku felah'.

⁴⁹ «Boglam nan fuma baawen wo yaarm nn fum jit lee. ⁵⁰ Yaarm nnii bii hómmb. Ka yaarm lamɛɛgu t riir, ɔ n' he lan n' ḡmɛlg-m-ku? Neer-n taa man lamɛɛgun wo yaarm nn fɛna jit t ka ba lamɛɛgu lee!»

Yeesua weraa nidba yaala n hà sadgm gwæet

Ta nyaan Matewa 19.1-12

10 ¹ Yeesua t vid reekan, n san *Yuudee tantn, n *Yɔrdaan kol bal. Nidfigm t lilm taa kpoglb hà man, há baḥ n ka weraa-ba gwæet wo han daa ka weraa lee. ² *Farisii tiiba biiba t san há man na bà fɔrii-wu. Bá gbaam-wu na:

«ɔ T' baḥlb saḥl daawwu huru na há bee há vo há fɔga?»

³ Há leed-ba ka gbaama na:

«ɔ *Mohiisa sir-n baḥlɛb?»

⁴ Bá boḥoo-wu na:

«Mohiisa sira huru na *ka daawhii bo na hà vo há fɔga, l' ba na há hɔr yaala sadgm wadga saḥ le, hà voo-wu*»

⁵ Há leed-ba na:

«N' tangerm kaa nnii Mohiisa nn da hɔd baḥlbii. ⁶ Tii lee, l' hɔda na, weem kɔtɔdn, Sangband nn da ree want ment lee, *n ta ree daawwu n fɔga. ⁷ Tii kaa nnii ln ba na daawa riir n hayen, hà saa hà sawu n hà nya, wú n hà fɔg bà neer taa man, ⁸ bareḥdrbee bewlg nid hayen.* Reekan, bà kpaḥ bà bɛm nidba bareḥ', bà kitg nid hayen. ⁹ Tii lee, l' kpaḥ na nida radg bii Sangband nn kpowlg n taa bii.»

¹⁰ Tii kaann, bá kullii haaga. Ban taai haaga lee, *gwæet sohdgtba t lilm Yeesuwu gwæetii gbaamb. ¹¹ Há boḥoo-ba na:

«Ka daawhii t vo há fɔga, n logm fɔgjeena, hà kitg yaruutgu fɔgnoogra nongan. ¹² Ta welee nnii, ka fɔghii t vidg hà sida, n yɔlm dajeena, wii ta kitg yaruutgu.»

Bá boo buluumii bee nan jiba Sangband huraantn

Ta nyaan Matewa 19.13-15; Lukaasa 18.15-17

¹³ Nidba biiba da san n bii Yeesua man na há fig hi fɛn há nifi. *Gwæet sohdgtba t ka kpal-ba. ¹⁴ Há yum welee, l' weer-wu. Há boḥoo-ba na:

«Saa-n bii daan mà man! Daa kewr-n-hi! Nidba bá boo hí dela bee, bee heḥl n *Sangband huraant. ¹⁵ Mà boḥoo-n gobiint na

waa, bá kpaá sofda Sangband huraant wo bukai bee, bà nan kpaá jiba t'ni.»

¹⁶ Tii kaann, há fógd bihii hà nyakogrgun ka deaa hà nuhu hí fien kayen kayen, ka kaawla hi fien.

L`ba gemm na kwegdm tiiba jib Sangband huraantn

Ta nyaan Matewa 19.16-30; Lukaasa 18.18-30

¹⁷ Yeesua nn da loo huru lee, nidhii t daan ka sana kili, n gbaftn há tija, n gbaam-wu na:

«Berma, ven nnii weriithoma. ¿L`ba na mà he ben safn na mà sohdg neerm m`bee kakefnan mii?»

¹⁸ Há leed-wu na:

«¿Ben kaan vn hofn-ma na homa? Hii kpañ hómwu rii. Sangband n jañ beel hom. ¹⁹ Vn ba lee, miil bañlb. Sangband beda na: *Daa ku nida! Daa yaruum! Daa bam! Daa bohoom gokaat n nidba jugun! Daa hogl hii v`sohdg hà want! Valgm v`sawu n v`nya!*»

²⁰ Nidwii t leed-wu na:

«Berma, mà kaamn n jana, mà vala bañlbii mempii.»

²¹ Yeesua t geed-wu, n sokl-wu, n bohoowu na:

«L`goda-v bii byen: Ked v`gweedm v`want ment, v`log liğbiirii v`si kunyotiiba! Lee wen, v`nan yuuj kwegdberrmm sangbambiiimn. L`saa, v`daan v`tagd mà kaa.»

²² Nidwii wen homr gwæetii, n gulnt há jugu, n gbely, n get ka ked, blañb kaa, hà da ba n keggt kod.

²³ Yeesua t geed há *gwæet sohdgtba há kpañga, n bohoowu na:

«Hiluu-n n`nyaan ln ba gemm na kwegdm tiiba jibm *Sangband huraantna!»

²⁴ Gwæetii t hem gwæet sohdgtba yola. Há lilm-ba bohoowu na:

«Mà bii-n, l`ba gemm na nida jib Sangband huraantn!²¹ ²⁵ L`ba gemm n deer na d`jib n jajawu vadbn. L`ta yatg gemm n kwegdm tiifhii na há jib Sangband huraantn.»

²⁶ Gwæetii t ta hem gwæet sohdgtba yola kod, bá saa n ka gbaama taa na:

«Ka l`ba welee, ¿wen t ka ba hà bee hà dafn há jugu?»

²⁷ Há geed-ba, n bohoowu na:

10.24 L`ba gemm na nida jib Sangband huraantn, wadvoliin ba na l`ba gemm n biiba bà higr bà keggt jugun bee na bá jib Sangband huraantn.

«L`ba gemm n nida, gwentafaa, bii kpañ gemm n Sangband. Bii kpaá yata dii.»

²⁸ Lee wen, Fetra t saa n bohoowu na:

«Tii gwid l`menguu kaawr, n ka tagd-v.»

²⁹ Há leed-wu na:

«Mà bohoowu-n gobiint na waa, ka nida t saa há haar, laa há maaba, laa há nyakwæelba, laa há nyabæerba, laa há nya, laa há sa, laa há bii, laa há koot mà kaa n Gohomt kaa, ³⁰ hà nan yuuj haya, n maaba, n nyakwæelba, n nyabæerba, n nyamba, n bii, n koot l`yatg kod vuugu tn neer gwelja kuun, n ta kunyoti. Lee n l`kaan, goor diir hà nan sohdg neerm m`bee kakefnan mii.

³¹ Tii lee, biiba bà ba noogrba gwelja bee, bá kod nan kita kaawrba, l`saa biiba bà ba kaawrba gwelja bee, bá kod nan kita noogrba.»

Bii b`hod Yeesuwu Yerusalém korgun bii

*Ta nyaan Matewa 20.17-19; Lukaasa 18.31-34;
n nan Markuusa 8.31-33; 9.30-32*

³² Tii kaann, bá bañ huru hú kotgaa *Yerusalém korgun huu n ka ked. Yeesua da keda hà *gwæet sohdgtba nongan. Gwæet sohdgtba da ba n fobefgu kod, fobefgu da ta mada nidba bá da tagd bà kaa bee meñ! Gwæet sohdgtba kwifn n barehbee nn da tagd hà kaa lee, há ta lilm-ba hofm n ree-ba kpañga, n bañ n ka bohoowu-ba bii b`kee b`daan hà fien bii. ³³ Há bohoowu-ba na:

«Hom-n! T`kotgaa *Yerusalém korgun. Reekan nnii ban kee bà taag *Nida Budaaga *gotibermba n *bañlb weriitba nuhun, bee biir na bá kuu-ka. Tii kaann bà taag-ka *bá kpañ na Yuudaa tiiba bee nuhun, ³⁴ bà lañm-ka, ka tuura kà fien nyanyaar, ka gbuu-ka tangbanii, l`saa bà kuu-ka. Gwentaf, ká kuum kaann goora hataf goor kà himtg kuumn.»

Bermt gwæet

*Ta nyaan Matewa 20.20-28; Lukaasa 22.25-27;
n nan Yohanneesa 13.13-17*

³⁵ Tii kaann, Jebdea kwæelba Yakoobwu n Yohannees bá nyuh Yeesua man, n bohoowu na:

«Berma, t`sokla na v`hee-t bii tn ba t`gbaam-v bii.»

³⁶ Há gbaam-ba na:

« ¿ N` sokla na mà hee-n bee? »

³⁷ Bá leed-wu na:

« Vn nan kadaa v` huraant jargan lee, biiba kad v` kpama, volwu v` najuudu hen, volwu v` galu hen. T` jobla-v na, v` si-t huru na tii nan kad kan.»

³⁸ Lee wen, há ημελ-ba na:

« N` kpa mi nn gbaama bii. ¿ N` kee n` bee n` nyi wiiru kpowdga man ba mà nyi kee, laa n` sohdg kunyɔŋu huurb biib man kee mà sohdg bii? »

³⁹ Bá leed-wu na:

« T` ba t` bee.»

Há bohoɔ-ba na:

« Biilm, n` kee n` nyi wiiru kpowdga man kee mà nyi kee, n` ta sohdg kunyɔŋu huurb man kee mà sohdg bii. ⁴⁰ Gwentaŋ lee, lag man beel mà roodg hii hà nan kadaa mà najuudu hen wii, laa mà galu hen wii. Kaalahii hɔda kan biiba Sangband nn da maantr-hi bee.» ⁴¹ Gwɛɛt sohdgtba kwifr volbee nn homr welee lee, n lo kwɛɛwweerga n Yakoobwu n Yohanɛɛsa.

⁴² Lee wen, Yeesua t hoh bá mɛmbee n bohoɔ-ba na:

« N` miil hom na ban hoh na tiga huraamba bee, bà wayaa n bà bermt ka hɛna tighee dad dad, l` saa wembomba weraa-ha bá gemmnt ka nawdra-ha. ⁴³ L` kpaŋ na l` ta bɛm welee n` huuga. Ka n` huuga hii bag na hà di bertii, l` ba na há kitg n` kwɛɛla, n` tom-wu, ⁴⁴ l` saa, ka n` huuga hii bag na hà bɛm noogaa, l` ba na há kitg n` yuuma. ⁴⁵ Ta welee nii, *Nida Budaaga man, man ba daan na bá hɛm-ma ημεεγβ. Mà daan na mà hɛm ημεεγβ ka tɔra volba, l` saa mà log mà neerm mà faad na mà dah nidba kɔd juuni.»

Joomhii miig na Yeesu nii Krista

Ta nyaan Matewa 20.29-34; Lukaasa 18.35-43

⁴⁶ Bá san n taai Yerikoo kɔrgun. Yeesuwu n hà *gwɛɛt sohdgtba t rorm kɔrgun. Ban red lee, nidfigm tagd bà kaa. Bá san n ka beraa n joomhii bà hoh-wu na Bartimea, Timea kwɛɛla, hà kad huru maaru, ka jamaa. ⁴⁷ Há wen homr na Yeesu Nasarɛɛt tia beraanii, há bah n ka toola na:

« Yeesu, *Daviida yakiiga! Nyaan mà kunyɔŋu! »

⁴⁸ Nidba kɔd t ka kpal-wu ka bohoɔ-wu na há kpat belaf!. Ban la bohoɔ-wu welee lee, hà gwɛda n kwɛɛn ka toola kimm na:

« Daviida yakiiga! Nyaan mà kunyɔŋu! »

⁴⁹ Yeesua t jefnt n bohoɔ-ba na:

« Hoh-n-wu! »

Bá hoh joomwii n bohoɔ-wu na:

« Vidg nan, hà hohl-v! »

⁵⁰ Lee wen, há vaa há dadimr, n vid hulaŋ' há nakpai hen, n san Yeesua man. ⁵¹ Wii t gbaam-wu na:

« ¿ Bag na mà hee-v bee? »

Há leed-wu na:

« Mà Berma, he na mà yum! »

⁵² Yeesua t bohoɔ-wu na:

« Vn tii Sangband hen lee, v` gwɛɛt hen tiimii dahra v` jugu, ba v` bee v` keda.»

Yelmaa, há niini t went, há ka tagd Yeesua kaa.

YEESUA ηΜΕΞΓΒ YERUSALEM KɔRGUN

Yeesua jiba Yerusalem kɔrgun, bá sohd-wu wo huraa

Ta nyaan Matewa 21.1-11; Lukaasa 19.28-40; Yohanɛɛsa 12.12-19

11 ¹ Bá san n ka nyufaa *Yerusalem kɔrgu, Betfagee n Betaanii kɔrni man n taai duuga kiiga bà hoh-ka na "Kpaamtiit duuga". Ban taai kan lee, Yeesua t tom há *gwɛɛt sohdgtba barehba hà nongan ka bohoɔ-ba na:

² « Ked-n kɔrgu kú baa lahii n` nongan kuun! Nn ba n` taai kan yelmaa lee, n` ba n` nyaan bohɛrga bahr, hii ban kad kà hen. N` bahdg-ka, n` daan n. ³ Ka hii gbaama-n na ¿ ben kaan nn hɛna welee?, n` biir-wu na: "Berma bagl-ka^z, na hà ba hà ημελgn-v-ka gweljalena." »

⁴ Bá loom huru yelmaa, n san n yum bohɛrga kiiga, kà bahr feelgan, haar diir fiid noon. Bá bahd-ka. ⁵ Nidba bá da ba kan bee t gbaam-ba na:

« ¿ N` hɛna bee? ¿ Ben kaan nn bahda bohɛnee? »

11.3 *Berma bagl-ka laa Ká tia bagl-ka.*

⁶ Bá leed-ba wo Yeesua nn bed-ba lee. Nidbee t saa-ba na bá ked n kan. ⁷ Bá dar boŋŋee n san n wun. Ban san n kan lee, n loŋm bá dima n doom boŋŋee hɛn, há kad ká hɛn. ⁸ Nidba kod t loŋm bá dima n yad-fa hurun, volba t dool hurun bambift ban kafɛr n koot tii. ⁹ Bá da deŋr há nongan n bá da kena n hà kaann bee da toola na:

«*Hoošanaa! Sangband kaawlm hii hà kena wii hɛn!
Hà kena d' hidrn!*

¹⁰ Sangband kaawlm huraant t' kena tii hɛn, t' yandaa *Daviida huraant nnii!
Bá nyokm Sangband sangbambiimn²¹!»

¹¹ Yeesua t jib Yerusalem kɔrgun, n san *Sangband haarn. Hɛn san kan lee, n filuu bii b' da gɛta kan bii membii. Ln tog lee, wú n hà *gwɛɛt sohdgtba kwifr n barefbee t loom huru ka ked Betaanii kɔrgun, blaŋb kaa, nyingu da nyinaan.

Yeesua gwɛɛl nobɛfr tiib biib hɛn

Ta nyaan Matewa 21.18-19

¹² Tonju t ragd, bá rom Betaanii kɔrgun na bà loo huru, kom t mug Yeesua. ¹³ Há geedgii vokun n yum *tiib biib b' boo haadgu, ka ba n vaat. Há sanii na hà nyaan na b' ba n roona laa. Hɛn nyuh b' man lee, n mid vaat hent. L' da ban ta roonhee vuugu. ¹⁴ Lee wen, há boŋŋo tiibii na:

«Kpaŋ v' neer, hii daa nan di v' roona didii felaf'!»
Hɛn bed welee lee, há *gwɛɛt sohdgtba t hom.

Yeesua vɔhda wangweedmtba Sangband haarn

*Ta nyaan Matewa 21.12-17; Lukaasa 19.45-48;
n nan Yohanɛsa 2.13-22*

¹⁵ Tii n t' kaann, bá taai *Yerusalem kɔrgun. Yeesua t jib *Sangband haarn, n baŋ n ka vɔhd nidba bá da gweedma, n bá da dah want kan bee. Há da hehɛra liŋblagiiɛba kpela n kurŋmɛngweedmtba jarii ka dahaa tinan. ¹⁶ Há da kpaa saa na hii tohd want ka gɛta n haariin.

11.9-10 *Hoošanaa* kotod nnii na *bá nyokm Sangband!* Gwɛɛtii ba Yum118^{9a}.25-26.

¹⁷ L' saa há ka weraa-ba gwɛɛt ka boŋŋo-ba na:

«L' hɔda *Wadbuudgan na: *Bà nan hohaa mà haar na tiga mena seerŋb haar.* Nen lee, nii loŋra-d n *hɛm bawdba kaalɛŋa.*»

¹⁸ *Gotibermba n *baŋb weriitba t hom gwɛɛtii, n ka bag huru na bà kuu-wu. Gwentaf', bà da sol-wu na, nidba memba da nyoka hà gwɛɛt hɛn weraa tii kod.

¹⁹ Jabr nn dan n jab lee, wú n hà *gwɛɛt sohdgtba t rom kɔrgu kpamga hɛn.

Gwɛɛt hɛn tiim gemmnt

Ta nyaan Matewa 21.20-22

²⁰ Tonju t ragd, bá baŋ huru hateekwɛɛn weem n ka ked. Ban san n ka gɛta lee, n yum tiib Yeesua nn da gwɛɛl b' hɛn nobɛfr bii t kparŋ kakehnan b' rugi. ²¹ Fetra t deed bii b' da getg bii, n boŋŋo Yeesu na:

«Berma, geedg v' nyaana! Tiib vn da gwɛɛl b' hɛn nobɛfr bii, b' kparŋ b' membii.»

²² Lee wen, há boŋŋo há *gwɛɛt sohdgtba na:

«Tiim-n Sangband hɛn! ²³ Mà boŋŋo-n gobiint na waa, hii ba hà bee hà biir duugankena na "Hogdg vyen v' san v' loo nyaamn!", ka hà tia na hɛn boŋŋo tii ba t' he t' jugun, ka kpaa nigaa n hà kwɛɛr nii, t' ta he há noor hɛn welee. ²⁴ Tii kaa nnii man boŋŋo-n na, n' wen seerŋa Sangband ka gbaam-d bii, tii-n na n' sohdg blaŋb, lee Sangband da d' ta si-n-b.

²⁵ L' saa, n' wen jehr faaga ka seerŋa Sangband, ka n' mad hiiwu n' kwɛɛwan, waa-n-wu! Ka n' hɛna welee, n' Sa hà ba sangbambiimn wii ta waa-n n' fubɛhii. [²⁶ Tii lee, ka n' kpaa waa volba fubɛhii, n' Sa hà ba sangbambiimn wii nan ta kpaa waa-n n' rei.】

Bermba gbaama Yeesu na wen sir-wu gemmnt

Ta nyaan Matewa 21.23-27; Lukaasa 20.1-8

²⁷ Tii n t' kaann, bá ŋmetgii *Yerusalem kɔrgun. Yeesua t jib *Sangband haarn n ka gilma d' ni. *Gotibermba n *baŋb weriitba, n kɔrgun *kpalmba, bá daan há man. ²⁸ Ban daan há man lee, n gbaam-wu na:

«¿Hurtefu noon nnii vn hɛna wennaŋ? ¿Wen sir-v huru na v' hɛmaa?»

29 Há leed-ba na:

«Maa mà ta gbaam-n gwεεgu kuyen, kuyengu lig lig. Ka n'leedg-ma kù hɛnii, mà biir-n hii hà sir-ma huru na mà hɛm welee wii.

30 ¿ Wen da tamn Yohanεεs na há *huurm nidba? ¿ Sangband laa, nidba le? Leedg-n-ma lii!»

31 Lee wen, bá bah n ka wii-t ka bɔhɔɔ taa na:

«Ka t'leedg na Sangband da tamn-wu, hà gbaam-t na, ¿ l' hɛm lann tn da ba tii hà gwεεt? 32 Lee, ka t'ta leedg na nidba da tamn-wu... Háai!»

Bà da sol nidfigm. Nidba memba diila na da Yohanεεs nnii *gwεεt bɔhɔɔtn gobiint. 33 Lee wen, bá saa n leed-wu na:

«T`kpa mi lii.»

Há ηmɛl-ba na:

«Ka welee, mà ta kpañ mà biir-n hii hà sir-ma huru má ka hɛna wantntina wii.»

Yeesua gwεεl nawdlam n Yuudaa tiiba bermba

Ta nyaan Matewa 21.33-46; Lukaasa 20.9-19

12 ¹ Tii n t' kaann, Yeesua t bah n ka gwεεla-ba nawdlam ka bɔhɔɔ-ba na:

«Nidhii da hoowra tibit t' roon bà hɛna n *daam tii há koogun, n mɔhm dabit n kaad-ku, n tiim kan vadgu, n kerm-ku na bá nawdrn kú ni tiroonfee ka rea daam. L' saa, há mɔhm kooguun bibidr diir d' kot n faaga na bá juulm d' hɛn ka kiig kpambii hɛn. Ln difi lee, há to-b daam tiiba biiba, na bá maantrm ka kiig, bá n wun bà rada taa daam. Hɛn her welee lee, n vid n san huru. ² L' dan n taam daam vuugu, há vii há ηmεεheedhii n tom-wu, na há san hà nidbee man hà sohdgn hà rem. ³ Hɛn san lee, nidbee t mug-wu n gbum, n voom-wu, há kulii há nii. ⁴ Kooguu tiiwii t vii há ηmεεheedvolhii n tom. Bá san n gbum wii n hà jugu wee, n suum-wu. ⁵ Koogu tia t lilm jeenwu tuumb, bá mug-wu n kuum. L' saa bá ta hɛm volba kɔd welee, ka gbu biiba, ka kuu volba. ⁶ L' tɔlm kooguu tiiwii nid hayen, há mɔm há kwεεla, hà sɔkla-wu biii. Há logm kwεεlwii n tom nidbee man ka diila na bà kee bà valg wii na ln ba na há kwεεln. ⁷ Kwεεlwii nn san bá man lee, bá bɔhɔɔ taa na: "Kpay-n há nan ba hà hefm kooguu wii! Tn kuu-n-wu, l' saa t' nan mad kooguu!" ⁸ Ban bed welee lee, n mug-wu, n kuum n kooguu kaann. ⁹ ¿ L' ba na kooguu

tiiwii he laa? ¿ Lag hà ba hà san hà ku nidbee, l' saa hà log kooguu hà to jeenba?

10-11 L' hɔda *Wadbuudgan na:

*Tand mɔhɔba nn da kɔhdg dii,
dii nnii d' kitg bobogr tanbermr.
Saberma nn her bii nnii,
t' ka geewa l' ba hɔm biii^z.*

¿ N' nyi ban kaal gwεεtii Wadbuudga nii?»

12 Bermbee t miig na hà gwεεl nawdlamii l' hɛl bee. Bá ka bag huru na bà kuu-wu, gwεεtaf' ka sol nidba. Tii lee, bá saa safn n nyab.

Hurberma lambhu faadb gwεεt

Ta nyaan Matewa 22.15-22; Lukaasa 20.20-26

13 Bá vii *Farisii tiiba biiba, n huraa *Hérooda kpaturu tiiba biiba n tom-ba Yeesua man, na bá kpɛhɛε hà noor kpamga, bà mug-wu hà gwεεtn. 14 Bá san há man n bɔhɔɔ-wu na:

«Berma! T' miil na bɔhɔɔ gobiint. Kpa sol bii nidba nn diila bá jugun bii, kpa sol nidwu n hà nɔnga wee. Tii lee, weraa huru l' rehu ba na bá tagd ka neer wo Sangband nn gbaama lee. Biir-t nan lii! ¿ T' bañlb sahl huru na bá faadm *Roomaa hurbermwu lambhu? ¿ L' ba na t' faadm-fu laa t' daa faadm le?»

15 Há miig yelmaa na bà kpɛhɛdr bà gobiint diila hà ba bá jugun fee n bɔhɔɔ-ba na:

«¿ L' her lan nn ηmεεgaa n mana? Daan-n-ma n ligbkpañm miim mà nyaana!»

16 Bá daan n wun. Há gbaam-ba na:

«¿ Wen jugu nnii ban rea? ¿ Wen hidr nnii ban hɔd m' hɛnii?»

Bá leed-wu na:

«Roomaa hurberma.»

17 Lee wen, há bɔhɔɔ-ba na:

«To-n hurbermwu bii b' ba na há reb bii! L' saa, n'ta to Sangband bii b' ba na d' reb bii.»

Gwεεt hɛn leedg-ba tii t' hɛm-ba yɔlaa yem.

12.10-11 Gwεεtii ba Yum118^{an}.22-23.

Kpiirmba himtgm gwæet*Ta nyaan Matewa 22.23-33; Lukaasa 20.27-40*

¹⁸ *Sadusii tiiba biiba t daan Yeesua man. Bee bõhõõ na kpiirmba nan kpaá himta kuumn. Ban daan há man lee, n gbaam-wu na:

¹⁹ «Berma! *Mohiisa da hõda bahlbnbina n to-t, bii nnii na: *Ka daawhii t log foga ka ba n nyakwæla n kuum ka kpañ n buga, l'ba na há nyakwælwii log kunfõgwii, há meed-wu n budaaga, ká bém na há maar há kpiir wii rekan.* ²⁰ Tii lee, hii kwæelba balblehba da bee. Noogra t logm foga, n kuum ka ba meed buga. ²¹ Rehdrwii t logm kunfõgwii, n kuum ka ba meed-wu n buga. L' ta tag tahrwii yenmii. ²² Kwæelba balblehbee t logm fõgwii bá mēmbēē ka ku ka ba meed-wu n buga kiiga. Bá mēmbēē kuum kaann, fõgwii t ta kuum. ²³ Wo bá mēmbēē nn da logr-wu fõgt lee, goor kpiirmba nn nan himta kuumn dii, bá leblmbee huuga, ¿ wen nan ba há hefm-wu?»

²⁴ Yeesua t leed-ba na:

«N' bõdan. N' kpaá mi *Wadbuudgan gwæet, n' ta kpaá mi Sangband gemmnt. ²⁵ Biilm, kpiirmba nn nan himta kuumn lee, daba kpaá kee bà logm fõgba, fõgba ta kpaá kee bà yõlm sidba. Bà nan ba bà neer wo *sangbantumbta nn neer sangbambiimn lee. ²⁶ ¿ N' ban kaal *Mohiisa wadgan bii b' hel kpiirmba nn nan himta kuumn lee gwæetii felahn? L' hõda kan na Sangband da beda-wu sunsunja man na, *dii nnii há yandaa *Habrahaama Saberma, ta há yandaa *Yisshaaka Saberma, ta há yandaa *Yakooba Saberma.*»

²⁷ Há fel na:

«Sangband nnii nidneermba Sangband, lag kpiirmba redn. Tii lee, n' hogla nyen kpaalaa.»

Bahlbermb gwæet*Ta nyaan Matewa 22.34-40; Lukaasa 10.25-28*

²⁸ *Bahlb weriithii t hom Yeesuwu n *Sadusii tiiba bà bõhõõ. Há yum na Yeesua gwæel hõm. Há nyuh há man n gbaam-wu na:

«¿ Bahlb mēmb huuga, bahlteb yatg bermb?»

²⁹ Há leed-wu na:

«Bahlb b' yatg bii, bii nnii na waa: **Yisraheel tiiba nen, hom-n na Saberm t' Sangband nnii Saberm hayen!* ³⁰ L' ba na v' sòklm v' Saberm Sangband n v' kwæewr mēnd, n v' rem mēnm, n v' diila mēna, n v' gemmnt mēnt. ³¹ Bahlrehdrb nanañ': L' ba na v' ta sòklm

v' nidtuur wo vn sòkla v' móm vyen lee. Bahlb biib ta kpaá yata bahlb brehbii.»

³² Bahlb weriitwii t bõhõõ Yeesu na:

«Berma! L' ba hõm biii. Vn bed tii ba gobiint. *Saberm nnii Sangband dyen, Sangband diir ta kpañ n dii kaan.* ³³ Tii lee, l' ba na nida sòklm Sangband n há kwæewr mēnd, n há rarm mēnm, n há gemmnt mēnt. Lee, há ta sòklm há nidtuur wo han sòkla hayen lee. Tii ba hõm n yat Sangband *vit mēnt, ban totra tii n ban kpaá totra tii.»

³⁴ Yeesua t yum na há leedg rarm gwæet, lee há bõhõõ-wu na:

«Kpaá ba vòku n *Sangband huraant.»

Tii n t' kaann, hii t ka ta kpaá nyiinaa na há gbaam-wu lii.

¿ Krist nnii wenii? ¿ Daviida yakiiga n jañ laa, ta Sangband budaaga biilm le?*Ta nyaan Matewa 22.41-46; Lukaasa 20.41-44*

³⁵ Yeesua nn da weraa gwæet *Sangband haarn lee, n gbaam na:

«¿ Lan nnii *bahlb weriitba nn bõhõõ na *Sangband nn bantg wii nnii *Daviida yakiiga, na kpaalaa nnii? ³⁶ L' ba na *Vofoom Buudm da wentg Daviida diir noon, wii mōma t bõhõõ na:

Saberm Sangband da beda mà berm na:

"Daan v' kad mà najuudu hen kakehnan!"

Mà daa mà lo v' rafeedba v' nakpai kwæen^z."

³⁷ Daviida mōma hofhl-wu na "Berma". Ka l' ba welee de, ¿ lan nnii Krista nn ba há ta bēm na há yakiiga?»

Bahlb weriitba geewa wo bà ba hõm, ka kpañ hõm*Ta nyaan Matewa 23.1-12; Lukaasa 20.45-47*

Nidfigm da kewla Yeesuwu n sòklb. ³⁸ Há da bõhõõ nidba fan da weraa bee na:

«Mad-n nyen hõm n *bahlb weriitba. Bà sòkla na bà gilm yakun ka fidr kwægd m dimt, ka ta sòkla na nidba seeñm-ba n valgm. ³⁹ Ka bá san *kpoglb disagtn, bá ka ro jarií hí jehr nõngan hii ka kadaa. Bà roor kaalarhõmii kasant diit julant. ⁴⁰ Bà fæera kunfõgba nifin kpel kpel, ka seenja Sangband l' vòka na bá biir na bee nnii hõmba. Tii lee, bà nan daraa bà tobha kimm l' yatg.»

12.36 Gwæetii ba Yum110^{an}.1.

Mk

Yeesua nyoka kunfoghii na fan her bii ba hidr

Ta nyaan Lukaasa 21.1-4

⁴¹ Yeesua t jib *Sangband haarn, n kad ka nyofir n bá kan loola ligbiir ree. H̄an kad kan lee, n ka geewa nidfigm nn kena ka loola lee. Kwegdm tiiba kod ta kena ka loola ligbiir kod. ⁴² Katɛdkunfoghii t daan n lool wadbii hireh'. ⁴³ Lee wen, há hohí há *gwɛɛt sohdgtba n bohoɔ-ba na:

«Mà bohoɔ-n gobiint na waa: Katɛdkunfoghii wunwuna loolg ligbiir l' yat nidvolbee membee. ⁴⁴ Bee dewdg bà ligbia h̄en ligbiir bá d' kpaá halwa dii n lool. L' saa kunfoghii lee, wii t lool ligbiir fan ba n na hà jum ka neer dii kpaalaa.»

Sangband haar luurb, kakehnan Nida Budaaga daanm wen

Ta nyaan Matewa 24.1-44; Lukaasa 21.5-36

13 ¹ Yeesua nn da ror *Sangband haarn lee, há *gwɛɛt sohdgtfii t bohoɔ-wu na:

«Berma, nyaana! Haarndina dabira berɲ hali! D' tanhee ba kwɛɛlm biii!»

² Há leed-wu na:

«¿ Yul dabirhee nn berɲ lee? L' nan kpaá tɔl tand dyend móm̄ d' d̄ɛɛr d' tuurnd h̄en nnafhreen felah'. L' menguu nan luuran.»

³ Wú n hà gwɛɛt sohdgtba Fetruw n Yakoobwu n Yohanɛɛswu n H̄andree bá juul Kpaamtiit duuga h̄en. Ban juul lee, há kad ka yaagr Sangband haar nonga. Wú n ban, bà da ba kan bayen. Bá gbaam-wu na:

⁴ «Biir-t vuugu ln nan h̄ena welee kuun. ¿ Lan nii tn kee t' he t' miig na welee wantii mentii ba t' hea?»

⁵ Lee wen, há leed na:

«Mad-n ñyen hom na hii daa hogl-n! ⁶ Nidba kod nan ba bà kenm mà hidrn ka bohoɔ na bee nii man. Lee wen, bà hogl nidba kod bà fiwlg-ba. ⁷ N' nan ba n' hom bà taaw hooda n' kpaamii, l' saa n' ta hom bà gwɛɛla l' bafr n hooda ban taaw vɔkun hee. Lee, l' daa si-n fobɛhgu! L' ba na welee he, gwentah', lag tant difm nii saf'. ⁸ *Tigr nan vida d' tuurnd h̄en, hà teew taa hoodr, l' saa huraahii kɔrgu gbuhdg hurvolhii reku hoodr.* Tant nan ba t' dam kɔrni jugu jugun, l' saa kɔmbermm riir. Welee kunyɔŋuu weraa na tant difm nyufhn. L' boo futia wiiru nn weraa-wu na hà nyuh maadb lee.

⁹ L' saa, nen lee, kiig-n n' diir noon hom! Nidba biiba nan ba bà sam-n yaagu yaalant. Volba nan ba bà gbum-n *kpoglb disagtn. Volba nan ta ba bà hofm-n bermba n huraamba duuran mà kaa, ka bo na n' bee n' biir n' reb mi mà hidrn bii bá nongan. ¹⁰ Safn na tant difm taanaa, l' ba na bá faa Sangband Gohomt tiga menan. ¹¹ Ka bá dan n ka moog-n ka ked n yaagu yaalant, n' kwɛɛwa daa toom na: ¿ n' kee n' biir na laa? Tii lee, yaagu yaam wenii, bohoɔm-n gwɛɛt t' kee t' kenm n' noon tii. Gwɛɛtii kpaá kee t' rorm n' diilan, *Vohoom Buudm kee m' lo-t n' noon. ¹² Biiba kee bà gweedm bayen bà teelba na bá kuu-ba. L' saa samba biiba ta gweedm bayen bà bii na bá kuu-hi. Ta welee nii bii hiihi nn kee hi vidg hi reba h̄en, hi he bà kuu-ba. ¹³ Baaben tia kee hà nyahaam-n mà kaa. Gwentahaa, hii hà nan ba hà mad hom kakehnan wii, l' nan dahí há jugu.

¹⁴ «N' nan yul hii ban hohí na *ɲmerwanu* wii ba kaalɔŋa l' kann kpafrn na há bɛm ree. –Há kaal gwɛɛtntina wii, l' ba na há hom-t hom!– Lee wen, biiba bà nan ba bà bɛm *Yuudee tantn bee, bá siil bà juul duuran! ¹⁵ H̄ii hà nan ba hà bɛm haaga wii, há daa jib dugun na hà log want hà solm ka mad! ¹⁶ L' saa hii hà nan ba hà bɛm kpaam wii, há daa ɲmetgn haaga na hà log há dimt! ¹⁷ Goorhee ni, futiiba n foɲba bá nan ba bà h̄ɛɛlgm bii bee kunyɔŋu nan ba kù bɛm bermgu. ¹⁸ Joblm-n Sangband na welee daa nan taan hawet wen! ¹⁹ Goorhee ni, kunyɔŋu nan ba kù bɛm bermgu l' yatg. Log weem kɔtɔdn, Sangband nn da ree want ment kakehnan n jana, kunyɔŋu kuugu ban taa-ku, l' saa, hii nan ta kpaá yu kù tuurnu felah'. ²⁰ Ka Saberma da ba biir na hà ba hà gwifdg goorhee h̄enii, hii nn nan kpafr hà bee hà fetg hà neer. Lee, hà gwifdg goorhee h̄en nidba fan bantg bee kaa.

²¹ Tii lee, ka hii t dan n ka bohoɔ-n na *Krista ba nnafr laa hà ba lahaa, daa tii-n n wun! ²² Gokaat Kristmba n gokaat *gwɛɛt bohoɔtba nan rorn. Bà nan ba bà h̄em hoolgu kod, ka ta h̄ena want tiit hii kpaá fum t' kɔtɔd, na bà hoglm nidba. Bà nan ta ba bà lagiim n biiba Sangband nn bantg bee meh', ka kpafr bà bee-ba. ²³ Nen lee, kiig-n n' diir noon hom! Mà beda-n l' menguu n dool.

²⁴ «Gwentah', kunyɔŋbermgua kaannaa,
muunu he nyeet,
kidga ta kpafr kà wiir,

²⁵ *ɲmedii begdr sangbambiimn ka tɛhra,*
want t' ba n faaga tii mentii hamtr n taa.

²⁶ Lee wen, bà nyaan *Nida Budaaga kena wat hɛn, ka ba n gemmnt kod, ka ba ká jeegun. ²⁷ Kà nan tuuma *sangbantumtba tant mentn, volba san n torju kwɛɛn, volba san n torju faaga, bà ree biiba kan da bantg bee baatea, bà kpogl-ba.

²⁸ Lɔg-n gwɛɛt tod² nn weraa-t tii n` tonii-t n` homa! N` wen yu d` hulii ba nɛm nɛm vakwɛɛnt rɛna, n` miig na yobr ba nyɔh'. ²⁹ Ta yenmii, nn kee n` nyaan welee taana lee, miig-n na Nida Budaaga daanm ba nyɔh', na kà ba kà taan! ³⁰ Mà bɔhɔɔ-n gobiint na waa, waagankena nan kpa a ku kà dih sah bii man bɔhɔɔ bii membii ban he. ³¹ Sangbambii n tant nan booran, maa gwɛɛt lee, tii nan kpa a boor felah'.

³² «Gwɛntah lee, goor mɔmr laa waaru mɔmu Nida Budaaga nn nan kena lee wen, hii kpa a mi. *Sangbantumtba meh' kpa a mi, Budaagee mɔmga ta kpa a mi, ká Sawu n jaf miiln. ³³ Mug-n nyen hɔm, daa gor-n na n` kpa a mi vuuguu! ³⁴ L` nan ba l` bɛm wo nidhii nn vida na hà keda huru lee. Hà logl há haar n to há n̄mɛɛheedba, n bɔhɔɔ-ba na bá kiigm d` hɛn. Hà raarm-ba n̄mɛɛgi jugu jugu, l` saa há bɔhɔɔ fiid noon sagd na há sugm hɔm, na há bɛm saw. ³⁵ Tii lee, neer-n ka sug na n` kpa a mi haar tia wen kpena! Ka l` ba he hɔm, hà nan kpena jabr, laa nyingu huuga, laa kodaaga jawda, laa hatekwɛɛn. ³⁶ Ka há da n taan myenm hɛn, l` daa he na há mid n` go! ³⁷ Man bɔhɔɔ-n tii nnii na: Bɛm-n saw! Mà ta bɔhɔɔ-t nidba mɛmba!»

YEESUA KUUM N HÀ HIMTGM GWɛɛT

Bà kool Yeesua hɛn kpa ab

Ta nyaan Matewa 26.1-5; Lukaasa 22.1-2; Yohanɛɛsa 11.45-53

14 ¹ *Yuudaa tiiba da ba n kasant tiit bà hoh-t na *Getgm kasant n ta *Kpooni kasant. Bà da jul-t n kpooni ban kpa a loɔ hì ni kpoonu ragr hii. L` da tela goora hareh na bá bah kasantii deb. *Gotibermba n *bahlb weriitba da hɛna rarm na bà mug Yeesua, lee bà kuu-wu. ² Biilm, bà da bɔhɔɔ taa na:

«L` kpa h na t` mug-wu kasant gooran, ka lag welee, kɔrgu ba kù vidg t` hɛn.»

13.28 *Tod*, da bà kɔrgu tiib biibn, b` boo haadgu. Nyaan *Tiib biib b` boo haadgu gwɛɛt reem kaalan.

Fɔghii vu Yeesua jugu kpa am

Ta nyaan Matewa 26.6-13; Yohanɛɛsa 12.1-8

³ Yeesua da ba Betaanii kɔrgun, *bolmhii haarn bà hoh-wu na Simoona. H̄an kad na hà di diit lee, fɔghii t jibn ka mad kpalaliiga kiiga ká ba kwɛɛlm biii, daht kpa kunuukaahm ba ká keh', ka ba kel kel, bà hoh-m na "naar". Fɔgwii t gwɛhd kpalaliigee noor, n huud-ka, n vu Yeesua jugu kpa amii. ⁴ L` weer biiba bá da ba kan bee, bá ka bɔhɔɔ taa na:

«¿ H̄à kohl kpa amii na laa? ⁵ Ln bɛm na bá gweedm kpa amii l` yatg ligbiir ruuni lɛmi hitah', bà log ligbiirii bà si katɛdtiiba!»
Reekan, bá ka kpal fɔgwii ka bɔhɔɔ na han her bii kpa h hɔm. ⁶ Lee wen, Yeesua t bɔhɔɔ-ba na:

«Saa-n fɔgwii kpoo! ¿ L` her lan nn loɔ-wu kunyɔrgu? H̄an her-ma bii, b` ba hɔm. ⁷ Katɛdtiiba lee, bee ba bà bɛm n` man kakehnan. Ka n` sɔkla, n` ba n` bee n` hɛm-ba hɔmgu hɛruh'. Man lee, mà kpa h mà bɛm n` man kakehnan. ⁸ Fɔgwii hera han bee na hà he bii nnii. Hà fetg mà gbanu manyiib n gwɛhm-fu kpa kunuukaahm na bá nan kuur-fu bilun. ⁹ Mà bɔhɔɔ-n gobiint na waa, ban nan ba bà faam Gohɔmt tant mentn lee, bà nan ba bà bɔhɔɔm bii fɔgwii nn her bii, ka deeda há hɛn.»

Bà gweedma Yeesua

Ta nyaan Matewa 26.14-16; Lukaasa 22.3-6

¹⁰ *Gwɛɛt sohdgtba kwifr n barehbee huuga bilma da bee, bà hoh-wu na Yuudaas Kariyoot tia. Lee wen, há san *gotibermba man, n bɔhɔɔ-ba na hà sɔkla na hà gweedm-ba Yeesua. ¹¹ Ban fomr welee lee, l` hɛm-ba lamɛɛgu. Bá bɔhɔɔ-wu na ka welee baa bà faad-wu ligbiir. Tii n t` kaan, Yuudaasa t bah n ka bag hurhomu na hà gweedm-ba-wu.

Yeesua maantra hà gwɛɛt sohdgtba ka hɔd hà kunyɔrgu

Ta nyaan Matewa 26.17-35; Lukaasa 22.7-23, 31-34;

Yohanɛɛsa 13.21-30, 36-38

¹² *Kpooni kasant deb gonoogr t taan, goorii nnii ban da vid fɛɛbii Sangband na bà dig *Getgm kasant diit. Yeesua *gwɛɛt sohdgtba t gbaam-wu na:

«¿ Tee nnii vn sɔkla na t` san t` dig Getgm kasant diit?»

¹³ Lee wen, há tom há gwæet sohdgtba barehba ka bõhoo-ba na:
 «Ked-n kõrgun! N` kee n` tarj n` nidhii hà tohd nyaalm n` dafod, n` tagd há kaa. ¹⁴ Haar fan kee hà jib d` ni dii, n` biir d` tii na: "Berma gbaama-v na, disaku fan ba hà di kú ni Getgm kasant wú n` hà gwæet sohdgtba kuu, ¿ kù ba tee?" ¹⁵ Lee wen, hà werii-n disagbermggu kuugu kù dewr haar jugun n` faaga, kù ni ba l` menguu. Reekan nii nn ba n` dig diit.»

¹⁶ Gwæet sohdgtbee t` lóom huru, n` san kõrgun. Ban taai kõrgun lee, n` mid l` menguu ba dee dee wo há nn ta bed-ba lee, bá nan dig Getgm kasant diit.

¹⁷ Muunu nn lóor lee, wú n` hà gwæet sohdgtba kwifr n` barehbee bá taan, ¹⁸ wú n` ban bá kad n` ka ju diit. Ban da feewr n` deb lee, há bõhoo-ba na:

«Mà bõhoo-n gobiint na waa, n` huuga hii ba hà gweedm-ma, má n` wulah t` jul diit taa man.»

¹⁹ L` hem gwæet sohdgtba fobehgu. Bá bah n` ka gbaama-wu hayen hayen na:

«¿ Man laa?»

²⁰ Há leed na:

«L` hela n` huuga bilma, man n` wulah t` laglg n` ka hehga kpoonu jit sumgan. ²¹ *Nida Budaaga ba kà kpi wo ln hõd ká gwæet *Wadbuudgan lee, gwentah lee, nid há ba hà gweedm-ka wii, kunyõnbermggu nan luura hà hen. Ka bà da ba meed wii, ln bem hõm l` yatg!»

²² Ban da feewr n` diit deb lee, Yeesua t` lógm kpoonu, n` seenj Sangband na dii herá hemegb, n` gbefm-fu, n` to há gwæet sohdgtba ka bõhoo-ba na:

«Jah-n! Mà gbanu nii.»

²³ Tii kaann, há ta lógm kpowdga n` daam, n` seenj Sangband na dii herá hemegb, n` to-ba-ka, bá nyim-ka bá membee. ²⁴ Há bõhoo-ba na:

«Mà jiiim nii. Mii lóo *tuurnt Sangband n` nidba l` huuga. Mii kee m` sool nidba kòd kaa^z. ²⁵ Mà bõhoo-n gobiint na waa, mà nan ta kpaá nyi daam felah', kakehnan goor man nan nyi dakwælm *Sangband huraantn.»

14.24 Weem daa, dõm Yuudaa tiiba nn da vid mii jiiim da lóo tuurnt bá n` Sangband l` huuga.

²⁶ Tii n` t` kaan, bá yuum kasantii yumii^z. L` tog, bá ka kedaa Kpaamtiit duuga hen.

²⁷ Ban ked lee, hà bõhoo-ba na:

«L` kee l` haam n` rarm n` kir Sangband, wo ln hõd Wadbuudgan na:

Bà nan kua kimta,

l` saa fei yadr taa kpeee n` koot.

²⁸ Man kee mà himtg kuumn lee, mà san *Galilee tantn mà hõd-n kan.»

²⁹ Fetra t` bõhoo-wu na:

«Ka l` yatg wo ben, volba t` kirm Sangband, man lee, maa kpañ mà kir-d felah'.»

³⁰ Há leed-wu na:

«Mà bõhoo-v gobiint na waa, nyingunkuna nii, safh na kòdaaga jawdg mrehmii, v` fetg foorb tõmb mtafm na kpaá mii-ma.»

³¹ Fetra t` bõhoo ka figr na:

«Ka l` la ba na má n` vn t` kpia, mà kpañ mà gbu mà feer na mà kpaá mii-v.»

Gwæet sohdgtvolbee t` ta bõhoo bá membee yenmii.

Yeesua maantra hayen na hà di kunyõru

Ta nyaan Matewa 26.36-46; Lukaasa 22.40-46

³² Bá san n` taam kaalaja kiigan, bà hõh-ka na Getsimanii. Há bõhoo-ba na:

«Kad-n nnañ! Maa san mà seenj Sangband.»

³³ L` saa há lógm Fetruw n` Yakoobwu n` Yohanæesa, wú n` ban bá dodgii jah'. Fobehgu t` bah n` ka mad-wu, há rarm t` ka fid há ni.

³⁴ Lee wen, há bõhoo-ba na:

«Himahr hu mà kwæwrn, mà rarm t` ka fid, mà hurgan dihaa. Kpat-n nnañ n` bem ka neer, daa gor-n!»

³⁵ Hãn bed-ba welee lee, n` dodgii jah', n` luurm, hà nõngan hel tiña, n` ka jowaa Sangband ka bõhoo na, ka l` ba l` tiaa, kunyõru vuuguu daa daan hà hen. ³⁶ Há da bõhoo na:

«Hai, baaba! Hoo, mà Sa! Ba v` bee l` mengu. Lóg wiiru kpowdgankena v` san n` kan n` voku! Gwentahaa, l` fe wo vii nn sokla

14.26 Kasantii yumii, bà da yuuma Yumii 113-118.

lee, í daa he wo maa nn sokla lee!»³⁷ Há ηmetgn gwæet sohdgtba batafbee man n mid bà go. Há boħoo Fetr na:

«Simoon! ¿Goolnn? ¿Ba bee na v` neer waaru huyenfu mómhun? ³⁸ Neer-n ka jobla Sangband na bii daa hogl-n! Nida diilan ba na há hēm bii hōmb, gwentahaa, hà gbanu ba gigdm.»

³⁹ Hān bed-ba welee lee, n ta lilm dodgm, n ka jowaa Sangband ka boħoo goyentii. ⁴⁰ L`saa, há ta ηmetgn há gwæet sohdgtba man, n mid bà go, bà niini ba jeegu n goom. Bá ka kpa mi ln ba na bá biir-wu tii. ⁴¹ Há wen dan n ηmetgn bá man tōmtahmii, n boħoo-ba na:

«¿N`la doora ka go ka vohaa? L`taara welee! Vuugu taan nnii. Nyaan-n! Baa bà mug *Nida Budaaga bà taag-ka fubēftiiba natadn. ⁴² Vidg-n, tn nyab-n! Nyaan-n! Nid há gweedma-ma wii nanah'.»

Bà mug Yeesua

Ta nyaan Matewa 26.47-56; Lukaasa 22.47-53; Yohannes 18.3-11

⁴³ Yeesua nn da heewr n gwælb lee, *gwæet sohdgtba kwifr n barefbee huuga bilma, bà hoh-wu na Yuudaasa t taan. Wii da gweedm Yeesua. Nidba kōd da tagda hà kaa, ka mad hoodjui n dagbēha. *Gotibermba n *bahlb weriitba, n kōrgun *kpalmba da tomra-ba na bá mug Yeesua. ⁴⁴ Há da gweedm Yeesuwu wii da beda nidbee na:

«Nid man kee mà seerj mà hog wii, wii nnii. Mug-n-wu, n`ked n wun, ka mad-wu hōm!»

⁴⁵ Hān taan lee, n nyuh Yeesua man, n hoh-wu na:

«Taa maara!»

Lee, n hog-wu. ⁴⁶ Lee wen, nidbee t tihd Yeesua hēn n mug-wu. ⁴⁷ Bá da ba Yeesua man bee, bá ni bilma t rood há hoodjuuga, n kēhd hii n git há tobr, l`ba na gotiberma ηmēhedn.

⁴⁸ Yeesua t boħoo bá daan na bà mug-wu bee na:

«¿N`logra hoodjui n dagbēha n daan mà do wo na man nnii bawd laa? ⁴⁹ Goor wo goor, má n nn t`bee taa man, mà weraa gwæet *Sangband haarn, n`ka ba mug-ma. Tii lee, l`hera na *Wadbuudgan gwæet he t`noor hēn.»

⁵⁰ Lee wen, gwæet sohdgtbee mēmbēe t solm n yadr taa, n saa-wu hayen. ⁵¹ L`tōlm kuliiga kiiga. Ká ka tagd hà kaa, ka hēgr dimr dyend kà hēn. Bá lewd ká dimr na bà mug-ka, ⁵² ká jaluu, n saa ká dimr n solm ka ba hengu.

Yuudaa tiiba yaani yaadbermba yaa n Yeesua

Ta nyaan Matewa 26.57-68; Lukaasa 22.54-55, 63-71;

Yohannes 18.12-14, 19-24

Mk

⁵³ Bá san n Yeesuwu n *gotiberma haarn, *gotiiba mēmba, n kōrgun *kpalmba, n *bahlb weriitba, bá kpogl taa kan. ⁵⁴ Fetra da sabaa bà kaa ka ba vōkun ka geewa Yeesua, há jib gotiberma haaga n kad tawdba man, n ka huura boglam. ⁵⁵ Gotibermba, n *yaani yaadbermbēe mēmbēe t ka bag gwæet tiit na bà biir n Yeesua hēn, ka bo na bà kuu-wu, gwentahaa, ka kpa yu tiit. ⁵⁶ Nidba kōd t ka kena n gokaat n há hēn, gwentahaa, ka kpa boħoo yent. ⁵⁷ Biiba t vid n boħoo gokaat n hà hēn na, ⁵⁸ bà da hōmra hà boħoo na nidba mēhra *Sangband disakunkuna, na wii nan gbuhl-ku, hà lōg goora hatah hà mēh jeengu, l`kpaħ na nidba mēhra-kuu^z. ⁵⁹ Ban da la boħoo welee lee, bà gwæetii kpaħ yent.

⁶⁰ Gotiberma t vid yelmaa bá huuga, n gbaam Yeesu na:

«¿Kpa leeda liin? ¿Nidbambena boħoo na lan v`hēnii?»

⁶¹ Há kpat n ka hen bel, n ka ba leedg lii. Gotiberma t lilm-wu gbaamb na:

«¿Ven nnii *Krist Sangband Budaaga laa?»

⁶² Há leed-wu na:

«Hiin, man nnii. L`saa, n`nan yul *Nida Budaaga kad Sangband Gemm Menm tia najuudu hēn^z. N`nan ta yul-ka wat hēn, kà kena n faaga.»

⁶³ Lee wen, gotiberma t sad há dimgu n kwæwweerga, n boħoo na:

«T`ta kpa haaraa na hii biir-t lii hà hēn. ⁶⁴ N`mōmba n`hōmra hān suudg Sangband lee. ¿N`nyan bē?»

Bá mēmbēe t leed na hà kōhl gwæet, na l`ba na bá kuu-wu. ⁶⁵ Biiba t baħ n ka lōhdra hà hēn nyanyaat. Bá fiid há niini hēn dimtoogu n gbum-wu kuda ka gbaama-wu na:

«Tad! ¿Wen gbudg-v lee?»

L`saa tawdba t lōgm-wu n waagm-wu katanjii.

Fetra kia na hà kpa mi há berma

Ta nyaan Matewa 26.69-75; Lukaasa 22.56-62; Yohannes 18.15-18, 25-27

⁶⁶ Fetra t kpat n ka la ba haaga. *Gotiberma ηmēheedfōghii t taan, ⁶⁷ n yum-wu hà huura boglam. Há geed-wu hōm, n boħoo-wu na:

14.58 Nyaan Yohannes 2.19.

14.62 Gwæetii ba Yum110^{an}.1.

«Ven, da ta ba Yeesu Nasaræet tiwii man.»

⁶⁸ Hâ kii ka bôhoo na:

«Mà kpaam mi vn bo na v`biir tii. Mà kpaam hum l`kôtoð.»

Hân bed welee lee, n rorm duun. [Lee wen, kôdanoogrga t jawd^z.]

⁶⁹ Ŋmææheedfôgwii t ta yum-wu, n lilm bá da ba kan bee bôhoo na nidwunwuna ba na bá ni hiin. ⁷⁰ Fetra t lilm kiim na hà kpaam mii-wu.

L`moo jah', bá da ba kan bee t lilm Fetruw bôhoo na:

«Biilm, ven nnii bá huuga bilma, ven nnii Galilee tia.»

⁷¹ Lee wen, Fetra t bañ n ka bôhoo na:

«Ka mà bôhoo gokaatii, Sangband dar mà tobr. Mà foora na mà kpaam mi nid nn bôhoo wii.»

⁷² Hân heewr n gwæstii n bôhoo lee, kôdarehðrga t jawd. Hâ deed gwæst Yeesua nn da bed-wu tii na:

«Sañ na kôdaaga jawdg tomb mreñm, v`fetg foorb tomb mtañm na v`kpaam mii-ma.»

Lee wenii, há bañ n ka kuum.

Bà yaa Yeesuwu n gomn Filaata man

Ta nyaan Matewa 27.1-2, 11-26; Lukaasa 23.1-5, 13-25;

Yohanæesa 18.28-40; 19.4-16

15 ¹ Hâteekwæen weem, *gotibermba t kpogl taa, bá n *kpalmba, n *bañl b weriitba, n *yaani yaadbermba mamba, na bá diilg Yeesua gwæst hæn, bà mug noor dyen. Bá bôhoo bá bôm-wu. Bá lôgm-wu n san n taag-wu gomn *Filaata natadn.

² Wii t gbaam-wu na:

«¿ Ven nnii *Yuudaa tiiba huraa? »

Hâ leed-wu na:

«Beda tii nnii.»

³ Gotibermba t kudm gwæst kôdgu ka bôhoo n hà hæn. ⁴ Lee wen, Filaata t lilm-wu gbaamb na:

«¿ Kpaam leeda liin? Huma gwæst kôd ban kena n v`hæn tii!»

⁵ Hâ ka ba leedg lii felah', l`hæn Filaatwu yôlaa.

⁶ Bind wo bind, *Gætgm kasant nn taana lee, gomna t ree sarga tiifiwu sargan, kôrgu tiiba nn gbaam-wu na há ree hà hoflg-wii.

14.68 Wadvoliin kpañ Lee wen kôdanoogrga t jawd.

⁷ Lee wen, nidhii reewr sargan, bà hof-wu na Barabaasa. Bà da riw-wu sarga wú n nidbæhba biiba na bà da kura nidba kôrgun In da ba tulgu lee wen. ⁸ Nidfigm t nyufh Filaata man, n gbaam-wu na há fe wo hæn daa ka hæn bina mæn lee. ⁹ Hâ leed-ba na:

«¿ N`sokla na mà hoflg-n *Yuudaa tiiba huraa laa? »

¹⁰ Hâ da gbaama welee ka mi hóm na *gotibermba hera nõmmolb n taag Yeesuwu hà natadn. ¹¹ Lee, gotibermba t ka hêfr nidfigm na m`gbaam Filaat na há ree Barabaaswu sargan. ¹² Filaata t gbaam nidfigm na:

«¿ Maa mà he lan nid nn hof na Yuudaa tiiba huraa wii? »

¹³ Bá leed-wu ka tola na:

«Kpañ-wu *dabragr hæn!»

¹⁴ Filaata t gbaam-ba na:

«¿ Hâ kofl ben mombii? »

Bá nagd bá ni n ka tola na:

«Kpañ-wu dabragr hæn!»

¹⁵ Wo Filaata nn da sokla na l`he nidfigmii lamægu lee, há ree Barabaaswu sargan, l`saa há wed bá gbum Yeesuwu tangbanii. Ban gbur-wu lee, há lôgm-wu n taag bá natadn na bá kpañ-wu dabragr hæn.

Bà kpañra Yeesuwu dabragr hæn, há kuum

Ta nyaan Matewa 27.27-56; Lukaasa 23.26-49;

Yohanæesa 19.2-3, 16-30

¹⁶ Tawdba t lôgm Yeesu n san-wu n gomna haaga, n hof bá hiinhuu menhuu. ¹⁷ Bá lôgm huramba dimmôlgu n fid-wu, n ruugm hina degrga n lig há jugu. ¹⁸ L`saa, bá bañ n ka seenja-wu wo ban seenja huraa lee, na:

«Taa maara! V`gbanhuu!»

¹⁹ Bá lôgm nyakaku n ka gbu há jutañtanjan, ka lôhðra nyanyaat há hæn, ka sunta hà tiña, ka hilnta biii há nõngan.

²⁰ Ban lañr-wu l`tog lee, n fit-wu huramba dimguu n ñmet n fidm-wu há dimt. L`saa, bá ree-wu n san na bà kpañ-wu dabragr hæn.

²¹ Nidhii da kpna kpam, n dan n ka beraa, bà hof-wu na Simoona. Hâ da ba na Hâleksandrwu n Ruufuus bà san, ka ræn Siræn kôrgun. Tawdba t mug-wu n kwægdi na há tu Yeesua dabragr. ²² Bá san n Yeesuwu n kaalaña kiigan bà hof-ka na *Golgotaa*, l`kôtoð nnii

na "Jukuuga". ²³ Bá logm tlaar kpaam miim, n sɔdm daamn na bà to-wu na há nyi^z, há kirm hà ba nyi. ²⁴ Tii kaann, bá kpaahm-wu dabragr hɛn, n raarm taa há dimt ka taaw t' hɛn waari na há bee n jum dimgu kuuguu, hà log-ku^z. ²⁵ Bà da kpaahra-wu dabragr hɛn hateekwɛɛn l' wahda waari hiwɛh'. ²⁶ Bá hoorm há jugu faaga bii ban da kur-wu b' kaa bii. Bà da hɔda na: "Yuudaa tiiba huraa".

²⁷ Bà da ta kpaahra bawdba barehba há kpama, volwu n hà najuudu hɛn, volwu n hà galu hɛn. [²⁸ Tii nnii gwɛɛt *Wadbuudga nn bɔhɔɔ tii nn her t' noor hɛn na:

Bà da lo-wu nidbɛhba huuga^z.]

²⁹ Nidba bá da beraa n kan bee da jool-wu nanjoi, ka suu-wu, ka bɔhɔɔ na:

« Ven, ven da bag na v' gbuɛn *Sangband disaku na v' nmetg v' log goora hatah v' mɛh jeengu ven, ³⁰ ¿ kpaah v' bee v' sohdg vyenwu kuumn v' hohntn dabragr hɛn t' nyaanaa? »

³¹ L' saa, *gotibermba n *bahlb weriitba t ka ta lah-wu ka bɔhɔɔ taa na:

« ¿ Ndee hà da sohda nidvolba kuumn laa? ¿ L' hɛm lan hian kpaah hà sohdg hayen? ³² Ka l' ba na wii nnii *Yisraheel tiiba huraa, na ta wii nnii *Sangband nn bantg wii, há hohntn dabragr hɛn gwɛhmina. Ka há hohntn t' yumaa, t' tii hà gwɛɛt hɛn.»

Ban da kpaah hà man bee t ka ta suu-wu.

³³ L' wahd muunu huuga, muunu t lig, nyeet t fiid tant mɛnt kakehnan jabr waari hitaɛh'. ³⁴ Ln wahdg mtaahm lee, há tool kimm n hà lamn na:

« *Hɛloyi, Hɛloyi, ¿ lamaa sabaktanii?* » L' kɔtɔd nnii na: « *Mà Sangband! Mà Sangband! ¿ L' her lan vn vaa-maa^z?* » ³⁵ Bá da ba kan n hom welee bee ni biiba t ka bɔhɔɔ taa na:

« Hom-n hian bɔhɔɔ, hà hohl *Hɛlia.» ³⁶ Bá huuga bilma t solm, n logm dimtoogu n veh-ku danmiigun, n viil-ku nyakaka noon, n teedgii-ku Yeesu na há mɔg daamii ka bɔhɔɔ na:

« Hɔdg-n sah t' nyaan na ¿ mig Hɛlia ba hà daan hà hohlg-wu dabragr hɛn laa? »

15.23 Tlaar kpaamii da hɛna na bá daa hom wiiru.

15.24 Gwɛɛtii ba Yum22^{9an}.19.

15.28 Gwɛɛtii kpaah ba wadii hiihin; t' ba Lukaasa 22.37.

15.34 Gwɛɛtii ba Yum22^{9an}.2.

³⁷ Yeesua t mɔɔm nmetg kimm n kuum. ³⁸ Dimgu kú da lil *Sangband disaku kuu, kú kɛɛml kú huuga n sad kpaaw, faaga kakehnan tiɛa.

³⁹ Tawdberm hà da jehf Yeesua nongan wii t yum hian kpiir lee, n bɔhɔɔ na:

« Biilm, nidwunwuna da ba na Sangband Budaagan.»

⁴⁰ Fɔgba biiba da ta ba kan, ka jehraa vɔkun ka geewa. Maarii Magdalaa tiwu n Maarii vol l' ba na Yakoobkaawu n Yoosee bà nyan, n Salomea, bà da ba fɔgbee huuga. ⁴¹ Yeesua nn da ba *Galilee tantn lee, bà tagd hà kaa ka tɔra-wu. Fɔgvolba kɔd bá da san hà kaa *Yerusalem korgun bee da ta ba kan.

Bà kuuraa Yeesuwu bilun

Ta nyaan Matewa 27.57-61; Lukaasa 23.50-56; Yohannɛsa 19.38-42

⁴²⁻⁴³ Jabr da fetg jabm, nidhii t taan, bà hoh-wu na Yoosefa, bá meed-wu Hɛrimatee kɔrgun, l' ta ba na goorii nnii ban maantra vohoob goor want ka hɔd na toɔu vetg *Saabaat goor. Nidwii da ba *yaani yaadbermba kpaturun, nidba vala-wu. Hà da ta hɔda *Sangband huraant daanm. Há hɛm nmeenm n san *Filaata man, n gbaam-wu na há si-wu huru na hà log Yeesua gbanu. ⁴⁴ L' hɛm Filaatwu yɔlaa na Yeesua kpiira weem. Há hoh tawdberma, n gbaam-wu na ¿ mig Yeesua kpiira l' hiidgnn? ⁴⁵ Tawdberma wen leedg-wu na Yeesua kpiira l' hiidaa, há sah Yoosefwu huru na há log kpiira. ⁴⁶ Yoosefa t dahm dimfeelgu, n hohl Yeesuwu *dabragr hɛn, n fiid-wu dimfeelguun, n kur-wu bilu huufu ni, bá da tii-fu fiigu ni. Tii kaann há biruu tand n riw bilhuu noor hɛn. ⁴⁷ Hian da kuuraa-wu lee, Maarii Magdalaa tiwii n Maarii Yoosee nya bà geewa há kan kuuraa-wu ree.

Yeesua himtg kuumn

Ta nyaan Matewa 28.1-8; Lukaasa 24.1-11; Yohannɛsa 20.1-10

16 ¹ *Saabaat goor nn da getg lee, Maarii Magdalaa tiwii, n Maarii Yakooba nya, n nan Salomea, bá dahm kpakunuukahm na bà san bà gwɛh Yeesua. ² Toɔu t vet laad goor hateekwɛɛn weem, muunu rɛna, bá loɔm huru n ka kedaa Yeesua bilun. ³ Ban da ked lee, ka gbaama taa na:

« ¿ Wen kee hà hef-t tanbibifgu ban da riw bilu noon kuu na t' jiba? »

⁴ Ban san n ka nyufaa lee, n geedgii, n yum tanbibifiguu t biruu n ka door kpamga. ⁵ Bá jib yelmaa bilun, n yum kan kuliiga kiiga, kà kad najuudu hɛn, ka fidr tugfeelgu kù ba vòku^z. Fobɛhgu t mug-ba. ⁶ Kuliigee t bɔhɔɔ-ba na:

«Daa solm-n fobɛhgu! ¿N` bagl Yeesu Nasarɛt tii ban da kpafɛr *dabragr hɛn wiin? Hà himtg kuumn n ka neer, gwentafɛ, hà kpafɛ nanafɛ. Geedg n` nyaan kaalaɲa bá kan da doolg-wu ree! ⁷ Gwehmaa, ked-n n` biir Fetrwu n *gwɛɛt sohdgtba volbee na hà dehdg n` nongan n san *Galilee tantn, na reekan nnii nn kee n` nyaan-wu wo han da bed lee.» ⁸ Bá rorm yelmaa n safɛ kili n san vòkun. Fobɛhgu da mug-ba biii, bá ka defra ka kpaɛ bɔhɔɔ hiiwu lii.

Yeesua ree hayen n werii nidba, l` saa há kullii sangbambiimn

Ta nyaan Matewa 28.8-10, 16-20; Lukaasa 24.9-53;

Yohanɛɛsa 20.11-23; Tumtba ημεεgt 1.3-12

[⁹ Yeesua nn da himtg kuumn lee, laad goor hateekwɛɛn weem, há ree hayen n werii nooga safɛ Maarii Magdalaa tia. Hà da voora foɲwii ni kunidba balblehɛ. ¹⁰ Maaria t san n bɔhɔɔ gwɛɛtii bá da tagd hà kaa bee. Hà da san n mid bà kad n diila ka kuum. ¹¹ Lee, bá wen homr na hà neeran, na Maaria mɔma nyana-wu, bá ka ba tii.

¹² Tii n t` kaann, há dan n ta ree hayen n werii *gwɛɛt sohdgtba barehba, bà bahɛr huru ka ked rii. ¹³ Ban nyan welee lee, n gew n ηmɛt n bɔhɔɔ gwɛɛt sohdgtvolbee, bá ka ta ba tii gwɛɛtii.

¹⁴ Tii n t` kaann, há ta ree hayen n werii *gwɛɛt sohdgtba kwifɛr n hayenfa, bà heewr diit n deb. Há kpalm-ba na bà kpafɛ n gwɛɛt hɛn tiim, na bá kwɛɛwa hafra tandaar dela. L` kɔtɔd na nidba da nyana-wu há himtg kuumn, bá bɔhɔɔ-ba, bá ka ba tii. ¹⁵ Hɛn kpal-ba lee, n bɔhɔɔ-ba na:

«Ked-n tant mɛntn, n` faam Sangband Gohɔmt nidba mɛmba! ¹⁶ Hii hà nan tia Gohɔmtii, bà *hor-wu nyaalm wii, Sangband dah há jugu, l` saa, hii hà nan kpaɛ tia Gohɔmtii wii, Sangband dar hà tobr kakehnan. ¹⁷ Bá nan tia Gohɔmtii bee, bà hɛm hoolgu hɛbnbina: bà kee bà vɔhd kunidba mà hidrn, bà kee bà bee bà gwɛɛlm lam ban da kpaɛ mi mii, ¹⁸ ka bà moog waagi n bà nifi,

16.5 *Kuliiga kiiga.* Nidwii da ba na *Sangbantumtn.

laa ka bá nyi rafm, l` kpafɛ l` hee-ba bɛhgu kuugu. Bà nan kee bà dɔɔm bá nifi bɛftiiba hɛn bà bɛhii gbaadaa-ba.»

¹⁹ Hɛn bed-ba welee lee, l` vii-wu n faaga há kullii sangbambiimn n kad Sangband najuudu hɛn. ²⁰ *Gwɛɛt sohdgtba t san tant mɛntn n ka faa Sangband Gohɔmt. Saberma da ba bá man ka tora-ba bà hɛna ηmɛɛgb. Bà da hɛna hoolgu hɛb l` weraa na gwɛɛt ban faa tii ba gobiint.]

Mk